

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG

Commission de l'Intérieur, de la Sécurité,
de la Migration et des Matières administra-
tives

Commissie voor Binnenlandse Zaken, Veiligheid, Migratie en Bestuurszaken

Mardi

07-11-2023

Matin

Dinsdag

07-11-2023

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
Les Engagés	Les Engagés
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Question de Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le financement illégal d'associations situées en Flandre par la Communauté française" (55037279C)	1
<i>Orateurs: Barbara Pas, présidente du groupe VB, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La circulaire relative au code de déontologie des membres du gouvernement" (55037409C)	3
<i>Orateurs: Sander Loones, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les informations alarmantes de l'OCDE, de la BNB et du Bureau du Plan" (55037458C)	4
<i>Orateurs: Sander Loones, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Question de Koen Metsu à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les scanners chinois des douanes" (55037518C)	7
<i>Orateurs: Koen Metsu, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La trajectoire budgétaire du gouvernement" (55037598C)	10
<i>Orateurs: Sander Loones, Alexander De Croo, premier ministre</i>	
Questions jointes de	11
- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037887C)	11
- Sander Loones à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037888C)	11
- Sander Loones à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037890C)	11
- Sander Loones à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037891C)	11
- Sander Loones à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037892C)	11
- Sander Loones à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037893C)	11
- Sander Loones à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037894C)	11

INHOUD

Vraag van Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De illegale financiering van verenigingen in Vlaanderen door de Franse Gemeenschap" (55037279C)	1
<i>Sprekers: Barbara Pas, voorzitter van de VB-fractie, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De omzendbrief betreffende de deontologische code voor de regeringsleden" (55037409C)	3
<i>Sprekers: Sander Loones, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De alarmerende berichten vanwege de OESO, de NBB en het Planbureau" (55037458C)	4
<i>Sprekers: Sander Loones, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Vraag van Koen Metsu aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De Chinese scanners van de douane" (55037518C)	7
<i>Sprekers: Koen Metsu, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het begrotingstraject van de regering" (55037598C)	9
<i>Sprekers: Sander Loones, Alexander De Croo, eerste minister</i>	
Samengevoegde vragen van	10
- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037887C)	10
- Sander Loones aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037888C)	10
- Sander Loones aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037890C)	10
- Sander Loones aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037891C)	10
- Sander Loones aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037892C)	10
- Sander Loones aan David Clarinval (VEM Mid-denstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037893C)	10
- Sander Loones aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037894C)	11

<i>Orateurs:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les problèmes liés à l'application du code déontologique par les membres du gouvernement" (55038557C)	13	Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Problemen met de toepassing van de deontologische code door regeringsleden" (55038557C)	13
<i>Orateurs:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le déficit budgétaire" (55038603C)	16	Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het begrotingstekort" (55038603C)	16
<i>Orateurs:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Sander Loones, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le calendrier des réformes du gouvernement" (55038649C)	17	Vraag van Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De hervormingsagenda van de regering" (55038649C)	17
<i>Orateurs:</i> Peter De Roover , président du groupe N-VA, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Peter De Roover , voorzitter van de N-VA-fractie, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position du gouvernement sur l'énergie nucléaire" (55038869C)	18	Vraag van Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van de regering met betrekking tot kernenergie" (55038869C)	18
<i>Orateurs:</i> Peter De Roover , président du groupe N-VA, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Peter De Roover , voorzitter van de N-VA-fractie, Alexander De Croo , eerste minister	
Questions jointes de	19	Samengevoegde vragen van	19
- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre à Gaza" (55039409C)	19	- Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De Gaza-oorlog" (55039409C)	19
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les crimes de guerre du premier ministre israélien poursuivis devant la CPI" (55039765C)	19	- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vervolging van de Israëlische premier door het ICC voor oorlogsmisdaden" (55039765C)	19
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position du gouvernement pour un cessez-le-feu à Gaza" (55039766C)	19	- Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van de regering met betrekking tot een staakt-het-vuren in Gaza" (55039766C)	19
<i>Orateurs:</i> Peter De Roover , président du groupe N-VA, Sofie Merckx , présidente du groupe PVDA-PTB, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Peter De Roover , voorzitter van de N-VA-fractie, Sofie Merckx , voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Frieda Gijbels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'évaluation de la politique en matière de covid par l'OCDE" (55039424C)	23	Vraag van Frieda Gijbels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De evaluatie van het coronabeleid door de OESO" (55039424C)	23
<i>Orateurs:</i> Frieda Gijbels, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Frieda Gijbels, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Kurt Ravyts à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La mise en œuvre d'un certain nombre de recommandations de la commission spéciale Passé colonial" (55039714C)	24	Vraag van Kurt Ravyts aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De implementatie van een aantal aanbevelingen van de bijzondere commissie Koloniaal Verleden" (55039714C)	24
<i>Orateurs:</i> Kurt Ravyts, Alexander De Croo , premier ministre		<i>Sprekers:</i> Kurt Ravyts, Alexander De Croo , eerste minister	
Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les recommandations du FMI pour le budget belge" (55039762C)	25	Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanbevelingen van het IMF voor de Belgische begroting" (55039762C)	25

Orateurs: **Alexander De Croo**, premier ministre, **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB

Sprekers: **Alexander De Croo**, eerste minister, **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie

Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'augmentation du budget européen et la contribution belge supplémentaire de 800 millions" (55039763C)

Orateurs: **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB, **Alexander De Croo**, premier ministre, **Sander Loones**

27

Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De verhoging van de EU-begroting en de bijkomende Belgische bijdrage van 800 miljoen euro" (55039763C)

Sprekers: **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Alexander De Croo**, eerste minister, **Sander Loones**

27

Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La baisse de l'inflation" (55039764C)

Orateurs: **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB, **Alexander De Croo**, premier ministre

29

Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De daling van de inflatie" (55039764C)

Sprekers: **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Alexander De Croo**, eerste minister

29

Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'utilisation des avions pour les déplacements des gouvernements" (55039767C)

Orateurs: **Sofie Merckx**, présidente du groupe PVDA-PTB, **Alexander De Croo**, premier ministre

30

Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De regeringsvluchten" (55039767C)

Sprekers: **Sofie Merckx**, voorzitter van de PVDA-PTB-fractie, **Alexander De Croo**, eerste minister

30

Question de Olivier Vajda à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La mise en œuvre de la recommandation Pegasus du Parlement européen" (55038113C)

Orateurs: **Olivier Vajda**, **Alexander De Croo**, premier ministre

33

Vraag van Olivier Vajda aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitvoering van de aanbeveling van het EP aangaande Pegasus en soortgelijke spyware" (55038113C)

Sprekers: **Olivier Vajda**, **Alexander De Croo**, eerste minister

33

Commission de l'Intérieur, de la
Sécurité, de la Migration et des
Matières administratives

du

MARDI 7 NOVEMBRE 2023

Matin

Commissie voor Binnenlandse
Zaken, Veiligheid, Migratie en
Bestuurszaken

van

DINSDAG 7 NOVEMBER 2023

Voormiddag

De behandeling van de vragen start om 9.56 uur. De vergadering wordt voorgezeten door de heer Koen Metsu.

Le développement des questions commence à 9 h 56. La réunion est présidée par M. Koen Metsu.

De teksten die in cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.

Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.

01 Vraag van Barbara Pas aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De illegale financiering van verenigingen in Vlaanderen door de Franse Gemeenschap" (55037279C)

01 Question de Barbara Pas à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le financement illégal d'associations situées en Flandre par la Communauté française" (55037279C)

01.01 Barbara Pas (VB): Mijnheer de eerste minister, mijn vraag werd enige tijd geleden ingediend. Ik heb ze ook al aan voormalig minister van Justitie Van Quickenborne gesteld.

Het Overlegcomité van 7 juni, dat u voorzit, had het over de illegale financiering van verenigingen in Vlaanderen door de Franse Gemeenschap. De RTBF had immers naar buiten gebracht dat de Franse Gemeenschap een 29-tal verenigingen in Vlaanderen subsidieert, vooral in de Vlaamse Rand, maar niet alleen daar, wat manifest ongrondwettig en strijdig met de grondbeginselen van het Belgisch federalisme is.

Toen ik de minister van Justitie vroeg of het parket een onderzoek over die zaak had opgestart en of hij van plan was een initiatief te nemen om het parket daartoe aan te zetten, kreeg ik op beide vragen een negatief antwoord. Daarom richt ik mij nu tot u.

Welk standpunt heeft de federale regering in dit dossier op het Overlegcomité vertolkt? Steunt de federale regering het pleidooi van de Vlaamse regering om een einde te maken aan die illegale financiering, zoals minister Weyts hoopt?

Is het Overlegcomité daarover tot een besluit gekomen? Zo ja, welk is dat?

Kent dat dossier nog een verder gevolg en zo ja, op welk niveau?

Neemt u, in tegenstelling tot de minister van Justitie, een initiatief om die ongrondwettigheid een halt toe te roepen?

01.01 Barbara Pas (VB): Lors de la réunion du 7 juin, le Comité de concertation s'est penché sur le financement illégal d'associations situées en Flandre par la Communauté française. Cette pratique est tout à fait anticonstitutionnelle et par ailleurs, contraire aux principes fondamentaux du fédéralisme belge. Le ministre de la Justice a déclaré à ce sujet qu'il n'avait pris aucune initiative pour inciter le parquet à ouvrir une enquête.

Quelle est la position du gouvernement fédéral? Le Comité de concertation est-il arrivé à une conclusion? Quelle sera la suite donnée à ce dossier?

01.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Pas, het Overlegcomité heeft akte genomen van de nota van de Vlaamse regering. Het bleek onmogelijk om een consensus te vinden in het dossier. Het dossier werd op dat niveau dus afgesloten.

Het gaat in de eerste plaats om een kwestie tussen twee gemeenschappen, aangezien de Vlaamse regering meent dat de Franse Gemeenschap zich mengt in de culturele bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap. De federale regering is daar niet rechtstreeks bij betrokken. Dat was evenmin het geval in eerdere, gelijkaardige zaken die voor het Grondwettelijk Hof werden gebracht. Bijgevolg zal de federale regering in de huidige stand van zaken geen bijkomende stappen ondernemen.

01.03 **Barbara Pas** (VB): Mijnheer de eerste minister, uw antwoord klonk helaas zoals ik had verwacht.

Het Overlegcomité lijkt steeds meer op de federale regering, want er komt geen consensus over de zaken die voorliggen. U zegt dat de federale regering niet rechtstreeks betrokken is, maar laat mij het frappant vinden dat men zo passief blijft als een konijn voor een lichtbak, terwijl er wel mogelijkheden bestaan om een ongrondwettige situatie aan te klagen.

Misschien moet ik de nieuwe minister van Justitie eens aan de oren trekken en vragen of hij overweegt om het parket aan te zetten om een onderzoek te openen. Blijkbaar noopt een ongrondwettige situatie alleen tot passiviteit. Ik had op meer daadkracht gehoopt.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: De vragen nrs. 55037303C, 55037304C, 55037305C en 55037306C van de heer Calvo vervallen.

02 **Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De omzendbrief betreffende de deontologische code voor de regeringsleden" (55037409C)**

02 **Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La circulaire relative au code de déontologie des membres du gouvernement" (55037409C)**

02.01 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, over de deontologische code is al heel wat te doen geweest. Op het moment van de indiening van mijn vraag was de code nog niet publiek gemaakt, maar intussen is ze klaar.

Ik heb daarover ook een aantal schriftelijke vragen gesteld, aan u en aan alle collega-ministers, omdat de deontologische code niet alleen algemene gedragsrichtlijnen voorstelt, maar ook een aantal acties. Elke minister en staatssecretaris dient een aantal acties te ondernemen. Ze moeten bijvoorbeeld een transparantieregister bijhouden en registreren wie er op het kabinet langskomt om te lobbyen. Daarnaast moeten ze ook een aantal stappen zetten om de integriteit van hun kabinet te versterken. Daarvoor moet er een integriteitscoördinator worden aangesteld.

Ik heb alle ministers individueel bevraagd over hun initiatieven ter zake – zij dienen immers hun kabinetten aan te passen –, maar tot mijn ver-

01.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Le Comité de concertation a pris acte de la note du gouvernement flamand. Aucun consensus n'a pu être atteint en la matière.

Il s'agit d'un litige entre deux communautés. Le gouvernement fédéral ne prendra aucune mesure particulière étant donné qu'il n'est pas directement impliqué dans ce dossier.

01.03 **Barbara Pas** (VB): J'aurais souhaité davantage de réactivité pour dénoncer cette situation anti-constitutionnelle.

02.01 **Sander Loones** (N-VA): Dans leurs réponses à mes questions écrites sur le code de déontologie pour les membres du gouvernement, tous les ministres ont renvoyé au premier ministre. J'aurais aimé recevoir une réponse détaillée sur la tenue d'un registre de transparence, la désignation de coordinateurs de l'intégrité et la mise en place d'un point de contact pour les atteintes à l'intégrité.

bazing weigeren ze allemaal om op mijn vragen te antwoorden. Ze verwijzen naar u om een antwoord te geven. Mijnheer de premier, uw collega's verwijzen naar u. De behandelingstermijn van mijn vraag is intussen ook al lang verstreken. U had dus al enige tijd geleden moeten antwoorden.

Kunt u mij heel precies, voor elke individuele minister en elk individueel kabinet, aangeven of er al een transparantieregister bestaat? Hoe loopt dat? Werden er al integriteitscoördinatoren aangesteld? Is er al een meldpunt voor integriteitsschendingen opgericht?

Voor mij kunt u perfect antwoorden dat elke individuele minister mij op die vragen een antwoord zal bezorgen, maar de ministers hebben me schriftelijk laten weten dat u in hun plaats zult antwoorden.

02.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, het transparantieregister komt binnenkort op de regeringstafel. Op dat moment zullen we bekijken of alle kabinetten daarmee in orde zijn. Inzake de coördinator is het aan de verschillende kabinetten om daarvoor een persoon aan te duiden. Het is wel aan mij om ervoor te zorgen dat de uitvoering die daaraan wordt gegeven, overeenstemt met wat is afgesproken in de deontologische code. Ik zal ook zorgen dat er een overzicht komt van de verschillende aangewezen personen. Desgewenst kunt u een schriftelijke vraag indienen om dat overzicht te krijgen.

02.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Le registre de transparence sera bientôt présenté au gouvernement. Il sera ensuite vérifié si tous les cabinets sont en règle à cet égard. Les cabinets désignent eux-mêmes un coordinateur de l'intégrité. Je dois vérifier si les règles convenues dans le code de déontologie sont respectées à cet égard. Je dresserai une liste des personnes désignées. Cette liste peut être demandée par le biais d'une question écrite.

02.03 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, die schriftelijke vraag is er al. Ze ligt al een hele tijd op uw kabinet; u had ze al moeten beantwoorden. Ik kijk dus uit naar uw antwoord, waarin u voor alle ministers individueel zult aangeven of ze al over een integriteitscoördinator en een meldkanaal in hun kabinet beschikken.

02.03 **Sander Loones** (N-VA): Cette question écrite a été déposée il y a longtemps déjà. Je reprendrai contact avec les différents ministres si nécessaire.

Het moet mij van het hart dat ik dat gebrek aan vertrouwen niet begrijp. Ik heb gewoon aan alle ministers gevraagd of ze de deontologische code al hebben toegepast en blijktbaar wordt er dan in de regering afgesproken dat de ministers niet de bevoegdheid hebben om te antwoorden. Ze verwijzen allemaal naar u. U bent blijkbaar de paraplu.

Ik kijk alvast uit naar uw antwoord. Mocht dat niet voldoen, dan zal ik natuurlijk weer individueel met de ministers contact opnemen. Misschien mogen ze dan wel antwoorden van u.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 **Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De alarmerende berichten vanwege de OESO, de NBB en het Planbureau" (55037458C)**

03 **Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les informations alarmantes de l'OCDÉ, de la BNB et du Bureau du Plan" (55037458C)**

03.01 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, een aantal internationale instellingen hebben zich kritisch uitgelaten en alarmerende berichten uitgebracht over de begroting. Ik zal niet ingaan op de uitslatingen van de Nationale Bank en het Federaal Planbureau, want

03.01 **Sander Loones** (N-VA): Contrairement à ce que le premier ministre a déclaré dans sa déclara-

die informatie was al beschikbaar op het moment van de State of the Union.

Nieuwer is het rapport van het IMF. Dat werd niet ten volle meegenomen in de debatten over de regeringsverklaring. Nochtans bevat dat rapport stevig nieuws. U had tijdens uw State of the Union immers gezegd dat de begroting op koers zat om naar de Maastrichtnorm te evolueren. Volgens het rapport van het IMF is dat helemaal niet het geval. In het scenario richting 2028 zal België de slechtste begroting van heel Europa hebben. In de industriële wereld doen alleen de VS het slechter. U zult wellicht antwoorden dat het IMF geen rekening houdt met wat tijdens de begrotingsopmaak werd beslist. Zelfs wanneer men dat wel doet, blijft de Belgische begroting nog altijd een van de allerslechtste van heel Europa. We evolueren dus helemaal niet richting de Maastrichtnorm.

Voorzitter: Ortwin Depoortere.

Président: Ortwin Depoortere.

Tijdens het begrotingsdebat hebt u herhaaldelijk gezegd dat we niet hoeven te klagen, vermits we het economisch heel goed doen. Dat bewijzen volgens u de groeicijfers. Ook dat verhaal kennen we intussen. U zegt dat de groei hoger ligt dan verwacht, maar eigenlijk gaat het om cijfers na de komma. Het wordt voorgesteld alsof we een gigantische groei kennen, maar de realiteit is dat de groeicijfers in heel Europa helaas niet enorm zijn. België zit bij de koplopers, dat klopt, maar dat zijn nog altijd geen gigantische groeicijfers. Daarover moeten we het eens zijn. In Europees perspectief doen we het niet slecht, maar het is niet wat we nodig hebben. Om echt vooruitgang te maken, moeten we een groei van 1,5 à 2 % halen, op een structurele manier, om onze economie, onze productiviteit en onze toekomst te kunnen voorbereiden. Dat is geen politieke stellingname of een uitspraak over uw regering, maar wel een objectieve cijfervaststelling.

Ik vertel dat, omdat het IMF prognoses heeft gemaakt over onze groei. Die tonen aan dat wij bij de slechtste van heel Europa zullen zijn, ja zelfs de allerslechtste. De groei die het IMF voor de komende vijf jaar voorspelt, is de laagste van heel Europa.

Ik hoor graag uw reactie op die twee nieuwe elementen.

03.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: De analyses van het IMF zijn steeds interessant. Het betreft een outsiderblik op de totaliteit van de situatie in ons land. Het is een macro-economische analyse van vele onderwerpen.

Wij moeten wel opletten voor het volgende. De analyse van het IMF gaat met betrekking tot de toekomst uit van ongewijzigd beleid. Dat is nu niet echt iets wat men kan verwachten in een land, tenzij in een zeer lange periode van onbestuurbaarheid, maar ik ga ervan uit dat niemand daarvoor pleit.

De analyse van het IMF is er steeds een die slaat en zalft. Ik zit al tien jaar in de regering en elke analyse, los van de samenstelling van de regering, duidt de sterke punten en ook de zwakkere punten aan.

Mijnheer Loones, de economische groei is inderdaad groter dan in andere landen. U zegt dat het echter slechts gaat over procentpunten.

tion de politique générale, le rapport récent du FMI montre que le budget de la Belgique n'est pas en voie d'atteindre la norme de Maastricht et que notre pays aura en réalité le pire budget de toute l'Europe d'ici 2028. Le FMI ne prend pas en compte les décisions prises dans le cadre de la confection du budget, mais même en les prenant en considération, ce budget reste l'un des pires d'Europe.

Selon le premier ministre, les chiffres de la croissance prouvent que nous nous portons très bien économiquement et que nous sommes parmi les leaders européens, mais ce ne sont que des chiffres décimaux. Pour préparer notre avenir, nous avons besoin d'une croissance structurelle de 1,5 à 2 %. Le FMI prévoit que la Belgique aura la croissance la plus faible d'Europe au cours des cinq prochaines années.

Comment le premier ministre réagit-il à ces constatations?

03.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Le FMI fournit toujours une analyse macroéconomique étendue et intéressante, mais à politique inchangée, alors que ce n'est pas le cas en l'occurrence. Chaque analyse relève tant les points forts que les points faibles. Les points de pourcentage sur les chiffres trimestriels ont d'ailleurs une plus grande incidence sur une base annuelle et ont leur importance.

Je suis d'accord pour dire que nous avons besoin d'une croissance

Procentpunten tellen wel. Het gaat over kwartaalcijfers, procentpunten op kwartaalcijfers betekenen op jaarbasis wel een grotere impact.

U zegt dat wij nood hebben aan een groei van 1,5 à 2 %. Daar ben ik het volledig mee eens. Onze groei is echter zeer afhankelijk van de groei in de andere Europese landen. U weet zeer goed dat als de Duitse economie vertraagt, wat jammer genoeg het geval is, dat een zeer grote impact op ons land heeft. Natuurlijk zou het beter zijn als het Europees continent een groei kent die vergelijkbaar is met die in de Verenigde Staten. Dat is niet het geval, om een aantal exogene redenen. De impact van de Oekraïne-crisis is bij ons een stuk groter. De instrumenten waarover wij beschikken op het Europese niveau hebben ook niet de scope en doortastendheid van die in de Verenigde Staten.

U zegt dat het gaat om punten na de komma en dat dat geen verschil maakt. Eerlijk gezegd, daar ben ik het niet mee eens. Ik stel vast dat sinds het begin van deze regeerperiode de mensen in ons land 3,8 % beter af zijn. Dat is hoger dan in de eurozone. Ik stel vast dat het niveau van werkloosheid nog nooit zo laag geweest is. Ik stel vast dat de koopkracht bijzonder goed beschermd is in ons land. U zult zeggen dat dat dankzij expansief beleid van de regering is. Ja, dat is zo. We hebben er in een crisis inderdaad voor gekozen om een expansief beleid te voeren, zoals in economische theorie vaak wordt aangeraden. In geval van een exogene schok moet men de bedrijven en de bevolking beschermen, terwijl men die maatregelen stopzet als ze niet meer nodig zijn. Dat is wat wij hebben gedaan.

Ik heb het IMF-rapport met veel interesse gelezen. Het bevat heel wat interessante punten, trouwens ook over andere beleidsdomeinen dan de louter federale beleidsdomeinen. Er is bijvoorbeeld ook sprake over het onderwijs. Ik lees dat ook niet altijd als een fingerwijzing.

Wat de begroting betreft, gaat het IMF uit van de veronderstelling van ongewijzigd beleid voor de komende jaren. Zoals ik al vaak heb gezegd, deel ik die aanname niet. Als we voor de begroting 2025-2026 federaal hetzelfde doen als wat de federale regering heeft gedaan tijdens de voorbije drie jaar, blijven we als land binnen de Maastrichtnormen. Dat is voor mij essentieel.

03.03 Sander Loones (N-VA): Ik begrijp dat u als eerste minister uw traject moet verdedigen. Ik zou bijna zeggen dat ik in uw plaats hetzelfde zou doen, maar dat zou niet waar zijn.

Ik betreur dat evenwel om verschillende redenen, allereerst omdat u zo een signaal geeft aan de minder hervormingsgezinde partners in uw regering dat alles goed of goed genoeg loopt.

Bovendien weet u wel beter. U stelt het hier voor als een goede evolutie, maar u weet beter. We merken dat in de tussenzinnetjes. In uw antwoord hebt u, bijvoorbeeld, gezegd dat we voor de groeicijfers moeten erkennen dat we vooral afhankelijk zijn van Europese ontwikkelingen, inzonderheid bij onze handelspartner Duitsland. Dat is alom bekend. In het begrotingsdebat merkte ik al op dat België geen locomotief, maar een wagon is. Alleen zullen we de economische, budgettaire situatie en de groeicijfers niet veranderen. Wij moeten ervoor zorgen dat we ons wagonnetje kunnen aanhaken, zodra de locomotief op gang komt. Dat doet u niet en het IMF wijst u daarop op een zeer pijnlijke manier.

d'1,5 à 2 %, mais nous sommes tributaires de la croissance enregistrée dans les autres pays européens. Le ralentissement de l'économie allemande a un impact très important sur notre pays. La croissance en Europe n'est pas comparable à celle des États-Unis, étant donné l'impact plus significatif de la crise ukrainienne et le fait que les instruments européens soient moins dynamiques que ceux utilisés aux États-Unis.

Je constate que le pouvoir d'achat de nos concitoyens a augmenté de 3,8 % par rapport au début de la législature. Le taux de chômage n'a jamais été aussi bas et notre pouvoir d'achat a été particulièrement bien préservé. Ces résultats découlent de la stratégie d'expansion adoptée par ce gouvernement afin de protéger les entreprises et la population.

Si, à l'échelon fédéral, pour le budget 2025-2026, nous parvenons au même résultat que ces trois dernières années, notre pays restera dans les normes de Maastricht, ce qui constitue pour moi un élément essentiel.

03.03 Sander Loones (N-VA): Je comprends que le premier ministre doit défendre sa trajectoire budgétaire, mais je regrette qu'il envoie ainsi à ses partenaires du gouvernement moins enclins à mener des réformes le signal que tout va bien.

Le premier ministre reconnaît que nos statistiques de croissance dépendent notamment de cet important partenaire commercial qu'est l'Allemagne. Nous ne pourrions cependant pas faire évoluer la situation économique et budgétaire ni la croissance par nos seuls efforts. Nous devons veiller à atteler notre wagon pour que la locomotive puisse démarrer.

Het IMF maakt inderdaad een analyse voor alle bevoegdheidsdomeinen, maar deze keer gaat het in het bijzonder over het feit dat een fiscale hervorming uitblijft. Het gaat vooral over pensioenen, waarbij het IMF erop wijst dat er een pensioenhervorming moet komen die ambitieuzer moet zijn, omdat de kosten oplopen. In het advies van het IMF gaat het vooral over gezondheidszorg. Die dossiers worden expliciet aangeduid als de kostendrijvers van de komende jaren.

Dat is geen politieke uitspraak, maar een objectief gegeven door de toenemende vergrijzing en doordat uw regering niet de nodige hervormingen doorvoert.

03.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, ik ben het niet eens met uw selectieve lezing van het IMF-rapport. U haalt daar alleen de passages over de federale regering uit en niet de passages over de regionale regeringen. Het IMF vermeldt dat er ook wat alarmen afgaan voor het secundair onderwijs in ons land. We delen allen die bezorgdheid. Het is geen federale bevoegdheid, maar als land gaan we alleen maar vooruit door samen onze verantwoordelijkheid te nemen. Ik deel uw interpretatie dus niet. Er zijn zonder meer punten van kritiek, maar die kritische noten gaan over alle beleidsdomeinen en niet alleen over het federale domein.

03.05 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, ik heb de tekst bij de hand: "*Fiscal adjustment is needed to reduce debt and rebuild buffers. The fiscal position has structurally deteriorated.*" We gaan er structureel op achteruit. Vervolgens worden in het rapport de thema's opgesomd: "*Reforms are key to sustaining consolidation efforts while the pension system...*" Verder gaat het over *healthcare*, dat een federale bevoegdheid is, en *tax policy*, waarmee men verwijst naar de uitgebleven fiscale hervorming.

U mag mij verwijten het IMF-rapport selectief te lezen, maar iedereen die de tekst erop naslaat, zal zien waar het kalf gebonden ligt, in casu op het federale niveau. De kostendrijvers liggen op het federale vlak en u doet veel te weinig om die onder controle te krijgen.

03.06 Eerste minister **Alexander De Croo**: U spreekt over *fiscal adjustments*, maar België's begroting behelst niet alleen de federale begroting. De verdeling tussen Entiteit I en Entiteit II is vandaag ongeveer fiftyfifty. Het is niet de federale regering, die zich niet aan het bij Europa ingediende plan heeft gehouden. Wij hebben ons aan het ingediende begrotingspad gehouden, maar bepaalde regeringen in Entiteit II hebben dat niet gedaan. Maar goed, we zullen dat ik de toekomst wel oplossen.

03.07 **Sander Loones** (N-VA): Ik kan u alleen maar aanraden de begroting van Entiteit II eens goed onder de loep te nemen, zeker die van de Vlaamse regering, die over twee à drie jaar in evenwicht zal zijn. Daar neemt men wel maatregelen om de schuld onder controle te krijgen en ze zelfs te laten afnemen. Er zal daar geen begrotingstekort meer zijn, terwijl uw tekort alleen maar zal stijgen. Dat tekort bedraagt nu 18,5 miljard euro en volgens simulaties zal dat door toedoen van Entiteit I alleen stijgen naar 30 miljard euro.

Het incident is gesloten.

Le FMI livre en effet une analyse assez large, mais il note l'absence de réformes en matière fiscale et de pensions. Ces dossiers, ainsi que celui des soins de santé, sont de nature à faire augmenter les coûts.

03.04 **Alexander De Croo**, premier ministre: La lecture qu'en fait M. Loones est sélective. Les critiques formulées par le FMI portent sur l'ensemble des domaines politiques, non seulement le domaine fédéral. Ainsi, les voyants sont aussi au rouge en ce qui concerne l'enseignement secondaire dans notre pays, lequel relève des Communautés.

03.05 **Sander Loones** (N-VA): Il ressort bel et bien du rapport que ce sont les réformes qui se font attendre au niveau fédéral qui font augmenter les coûts.

03.06 **Alexander De Croo**, premier ministre: Contrairement à certains gouvernements de l'entité II, le gouvernement fédéral a, lui, respecté la trajectoire budgétaire déposée.

03.07 **Sander Loones** (N-VA): Pour le gouvernement flamand, l'équilibre budgétaire sera sans doute atteint dans deux ou trois ans, alors que le déficit du fédéral ne fera que se creuser davantage.

L'incident est clos.

04 Vraag van Koen Metsu aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De Chinese scanners van de douane" (55037518C)

04 Question de Koen Metsu à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les scanners chinois des douanes" (55037518C)

04.01 Koen Metsu (N-VA): Mijnheer de premier, ik verwijs naar de schriftelijke voorbereiding van mijn vraag.

Geachte heer de premier,

Uit een arrest van de Raad van State blijkt dat de scanners van de douane van het Chinese merk Nuctech een veiligheidsrisico vormen. Twaalf van de drieëntwintig röntgenscanners die worden gebruikt in onze havens en luchthavens zijn van dat merk. Nuctech zegt dat het onlangs ook opdrachten heeft binnengehaald voor de federale politie.

Volgens de Staatsveiligheid heeft Nuctech banden met de Tsinghua-universiteit in Peking. Die universiteit zou een rol spelen bij cyberspionage en andere defensieprojecten van China. Chinese bedrijven zijn uiteraard verplicht mee te werken aan nationale inlichtingenactiviteiten. Nuctech is bovendien deels in handen van de Chinese staat. De Europese vestigingen vallen onder de Chinese inlichtingenwet. Het moet functies openstellen voor inlichtingenofficieren.

Op vraag van het Strategisch Comité Inlichtingen en Veiligheid werd een projectgroep opgericht in het Coördinatiecomité Inlichtingen en Veiligheid, die onderzoekt hoe bij overheidsopdrachten rekening kan worden gehouden met veiligheidsoverwegingen.

Vandaar de volgende vragen:

Kunt u meedelen welke overheidsdiensten gebruik maken van technologie van Nuctech? Om welke opdrachten gaat het en voor welke doeleinden?

Waarom acht u het nodig het onderhoudspersoneel van Chinese technologiebedrijven te laten screenen door de Staatsveiligheid?

In welke omstandigheden moeten die bedrijven worden uitgesloten van overheidscontracten?

Welke maatregelen gaat u nemen om de gegevens die Chinese technologiebedrijven mogelijk verzamelen te beschermen tegen spionage en cyberaanvallen?

Hoe zal de wet inzake overheidsopdrachten worden aangepast om bij de toekenning van contracten beter rekening te kunnen houden met de risico's?

Bedankt voor uw antwoorden.

04.02 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer Metsu, vooreerst dien ik te zeggen dat de dienst waarvoor ik verantwoordelijk ben, het Centrum voor Cybersecurity (CCB), niet beschikt over informatie over de ICT-producten en diensten die door de verschillende federale over-

04.01 Koen Metsu (N-VA): *Il ressort d'un arrêt du Conseil d'État que les scanners de la marque chinoise Nuctech utilisés par les services de douane présentent un risque pour la sécurité. La police fédérale aurait également attribué des marchés à cette entreprise. Selon la Sûreté de l'État (VSSE), la société Nuctech, qui est en partie entre les mains des autorités chinoises, a des liens avec l'université Tsinghua à Pékin, qui jouerait un rôle dans le cyberespionnage et autres projets de défense chinois. Les entreprises chinoises, de même que leurs filiales européennes, sont d'ailleurs d'office obligées de collaborer aux activités nationales de renseignement. Le Comité de coordination du renseignement et de la sécurité (CCRS) examine comment tenir compte des considérations en matière de sécurité dans le cadre des marchés publics.*

Quels services publics font usage de la technologie de Nuctech? Pour quelles missions et à quelles fins? Pourquoi le premier ministre juge-t-il nécessaire de faire contrôler le personnel d'entretien de Nuctech par la VSSE? Dans quelles circonstances de telles entreprises doivent-elles être exclues des marchés publics? Comment le premier ministre compte-t-il protéger nos données contre l'espionnage et les cyberattaques? La loi relative aux marchés publics sera-t-elle revue afin de permettre une meilleure prise en compte de tels risques lors de l'attribution de marchés?

04.02 Alexander De Croo, premier ministre: Le Centre pour la Cybersécurité Belgique (CCB) ignore à quels produits et services informatiques les services publics

heidsdiensten worden gebruikt. Voor het concreet gebruik van bepaalde producten en diensten moet ik dus verwijzen naar mijn collega's die daarvoor bevoegd zijn.

Als het gaat over cyberveiligheidsmaatregelen in het algemeen, ondersteunt en adviseert het CCB overheidsinstellingen, zodat ze een hoog niveau van cyberveiligheid kunnen bereiken. Het Cyberfundamentals Framework, dat door het CCB is ontwikkeld, moedigt bijvoorbeeld zowel publieke als private organisaties aan om alle cyberrisico's in hun *supply chain* te identificeren en maatregelen te nemen om die risico's in de ICT-producten en de leverancier ervan te beperken.

Vandaag is het CCB niet op de hoogte van kwetsbaarheden of andere specifieke cyberveiligheidskwesties met betrekking tot de apparaten die door Nuctech worden verkocht.

Daarnaast geldt in verband met het gebruik van hun 5G-netwerk, een privaat netwerk, dat bepaalde entiteiten de wettelijke verplichting tot veiligheidsmachtiging hebben conform artikel 105 van de wet van 13 juni 2005 betreffende de elektronische communicatie en het koninklijk besluit van 16 april 2023 betreffende de ministeriële machtiging in het kader van de ontplooiing van een 5G-netwerk.

Tot slot herinner ik eraan dat we in een recentere omzendbrief van 11 september van dit jaar een toolbox hebben gepresenteerd voor de reductie van veiligheidsrisico's in het kader van overheidsopdrachten en voor de omgang met opdrachten van gevoelige informatie. De toolbox dient richtlijnen te geven aan de kopers betreffende de plaatsing van een overheidsopdracht die een impact kan hebben op de nationale veiligheid, bijvoorbeeld kritieke infrastructuur of spionage. De toolbox bevat een quickscan om de veiligheidsrisico's te identificeren en de maatregelen die men kan nemen om die risico's te mitigeren.

Het CCB creëert dus een kader met hulpmiddelen die de verschillende FOD's kunnen gebruiken. Wij moeten inderdaad uniforme standaarden geven. Het is echter aan de FOD's, in dit geval de douane, om ze toe te passen. Ik ga ervan uit dat ze dat ook doet in een domein dat continu evolueert. Een kader voor cyberveiligheid vorig jaar is misschien dit of volgend jaar al niet meer up-to-date. Het is dan ook de rol van het CCB om het kader te voorzien en standaarden op te leggen, standaarden die werken.

04.03 Koen Metsu (N-VA): Het betreft inderdaad een domein dat continu evolueert. Ik heb de vraag dag op dag vijf maanden geleden ingediend. Ik heb dat natuurlijk niet zomaar gedaan. Ik diende ze in naar aanleiding van een arrest van de Raad van State waaruit heel duidelijk blijkt dat de scanners van de douane van dat Chinese merk een veiligheidsrisico vormen. Op vraag van het Strategisch Comité voor Inlichtingen en Veiligheid werd de projectgroep opgericht in het Coördinatiecomité voor Inlichtingen en Veiligheid. Hij onderzoekt de veiligheidsoverwegingen waarbij rekening moet worden gehouden bij de overheidsopdrachten.

Ik heb heel concrete vragen gesteld en het is niet de eerste keer dat ik die vragen stel. Op een of andere vreemde manier wordt mijn computer telkens aangevallen uit Peking, gelukkig momenteel nog zonder veel

fédéraux ont recours. Le CCB prodigue cependant des conseils et un appui aux organismes publics, afin qu'ils puissent atteindre un haut niveau de cybersécurité. À travers son cadre des éléments principaux pour la cybersécurité (*Cyberfundamentals Framework*), le CCB encourage les organisations tant publiques que privées à identifier tous les risques cyber présents dans leurs chaînes d'approvisionnement, et à prendre des mesures pour limiter les risques dans le domaine des produits et fournisseurs informatiques.

Le CCB n'a pas connaissance de risques spécifiques de cybersécurité que poseraient les appareils de Nuctech. Par ailleurs, certaines entités sont soumises à une obligation légale d'habilitation pour utiliser le réseau 5G.

Nous avons inclus dans la circulaire du 11 septembre 2023 une boîte à outils pour réduire les risques de sécurité dans le cadre de marchés publics. Cette boîte à outils fournit des directives aux acquéreurs concernant la passation d'un marché public qui peut affecter la sécurité nationale. Grâce à un examen rapide, les risques de sécurité peuvent être identifiés et atténués.

En résumé, le CCB fournit des ressources et des normes uniformes, mais il revient aux SPF, en l'occurrence les douanes, de les appliquer.

04.03 Koen Metsu (N-VA): J'ai déposé cette question suite à l'arrêt du Conseil d'État, qui montre clairement que les scanners chinois présentent bel et bien un risque pour la sécurité. Ce n'est certainement pas la première fois que je pose une question à ce sujet et, curieusement, mon PC a déjà été "attaqué" depuis Pékin à plusieurs reprises, heureusement sans gravité. Il s'agit d'un dossier manifestement sensible.

erg. De kwestie ligt dus wel heel gevoelig.

Ik weet dat we heel sterk gemonitord worden en mijns inziens – dit blijkt ook een beetje uit uw antwoorden – onderschatten we het probleem. Ik heb de vraag heel concreet gesteld met een duidelijk doel. Ik wil u namelijk alert houden en ervoor zorgen dat we het probleem niet zo maar aan de kant schuiven. Ik zal het dus uiteraard blijven opvolgen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

En posant ma question, je souhaite inciter le gouvernement à rester vigilant, car je pense que ce problème est en fait sous-estimé.

05 Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het begrotingstraject van de regering" (55037598C)

05 Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La trajectoire budgétaire du gouvernement" (55037598C)

05.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de premier, de Nationale Bank van België heeft een presentatie gegeven waarin zij kritisch was voor uw regering. Ik citeer: "Ik weet niet of het bewust zo is gekozen, maar de entiteit die de grootste inspanning zou moeten leveren, kiest in 2024 voor een traject waarbij de verbetering van het structureel saldo minimaal of zelfs nihil is." De Nationale Bank zegt dus dat u veel te weinig doet op begrotingsvlak, maar dat debat hebben we daarnet al gevoerd.

Ik wil het nu hebben over de verklaringen daarover van partijvoorzitter Magnette van de PS, een van uw regeringspartners. Hij stelt dat dit een politieke uitspraak is van de gouverneur van de Nationale Bank en dat hij dit eigenlijk niet mag doen in zijn functie. Verder zegt Magnette dat de Nationale Bank een ultraliberale doctrine volgt. Ik was verbaasd toen ik dat las en ik vraag me af of u daar ook van geschrokken bent.

Wie heeft er gelijk? Is de Nationale Bank een instelling die respect verdient en uw steun krijgt of vindt u dat Paul Magnette gelijk heeft? Er is maar één optie mogelijk.

05.02 Eerste minister Alexander De Croo: Mijnheer Loones, ik heb intussen geleerd om niet meer zo snel verrast te zijn in het leven. Partijvoorzitters nemen een positie in namens hun partij en niet namens de regering. Regeringsleden doen dat wel en verder kan ik daar geen commentaar op geven. Ik respecteer de onafhankelijkheid van de Nationale Bank op verschillende domeinen, waaronder ook dat van de economische analyses.

05.03 Sander Loones (N-VA): Ik begrijp dat vicepremier Dermagne niet van mening is dat de Nationale Bank een ultraliberale doctrine volgt, in tegenstelling tot zijn partijvoorzitter, Paul Magnette. De schizofrenie van de Franstalige socialisten is bijzonder.

05.01 Sander Loones (N-VA): Le gouverneur de la Banque nationale de Belgique (BNB) a constaté lors d'une présentation que l'entité fédérale, qui est censée consentir l'effort budgétaire le plus important, n'améliorera que peu ou pas du tout le solde structurel en 2024. Le président du PS, M. Paul Magnette, a reproché au gouverneur de faire une déclaration politique en agissant de la sorte, ce qu'il ne pourrait pas faire du chef de sa fonction. Il a également affirmé que la BNB semble suivre une doctrine ultra-libérale. Le premier ministre est-il d'accord avec M. Magnette ou soutient-il la BNB?

05.02 Alexander De Croo, premier ministre: Les présidents de parti prennent des positions au nom de leur parti, pas au nom du gouvernement. Cela incombe aux membres du gouvernement. Je respecte l'indépendance de la BNB, également lorsqu'elle effectue des analyses économiques.

05.03 Sander Loones (N-VA): J'entends donc que le vice-premier ministre Dermagne ne partage pas l'avis du président de son parti. Ceci illustre une fois de plus la schizophrénie frappante des socialistes francophones.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 55037609C van de heer Wollants vervalt, net als vraag nr. 55037640C van de heer

Calvo, vraag nr. 55037643C van mevrouw Safai en vraag nr. 55037842C van de heer Dallemagne.

06 **Samengevoegde vragen van**

- Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037887C)
- Sander Loones aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037888C)
- Sander Loones aan Vincent Van Peteghem (VEM Financiën, Coördinatie fraudebestrijding en Nationale Loterij) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037890C)
- Sander Loones aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037891C)
- Sander Loones aan Vincent Van Quickenborne (VEM Justitie en Noordzee) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037892C)
- Sander Loones aan David Clarinval (VEM Middenstand, Zelfstandigen, Kmo's en Landbouw, Institutionele Hervormingen en Democratische Vernieuwing) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037893C)
- Sander Loones aan Petra De Sutter (VEM Ambtenarenzaken en Overheidsbedrijven, Telecommunicatie en Post) over "Het Belgische voorzitterschap van de Europese Unie" (55037894C)

06 **Questions jointes de**

- Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037887C)
- Sander Loones à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037888C)
- Sander Loones à Vincent Van Peteghem (VPM Finances, Coordination lutte contre la fraude et Loterie Nationale) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037890C)
- Sander Loones à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037891C)
- Sander Loones à Vincent Van Quickenborne (VPM Justice et Mer du Nord) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037892C)
- Sander Loones à David Clarinval (VPM Classes moyennes, Indépendants, PME et Agriculture, Réformes instit. et Renouv. démocratique) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037893C)
- Sander Loones à Petra De Sutter (VPM Fonction publique et Entreprises publiques, Télécoms et Poste) sur "La présidence belge de l'Union européenne" (55037894C)

06.01 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, ik heb alle vice-premiers gevraagd in welke mate ze nog vertrouwen hebben in de minister van Europese Zaken in hun regering. Volgens mij moeten ze die vraag kunnen beantwoorden, maar blijkbaar mogen ze dat niet doen. U zegt dat u wel zal antwoorden en dat de vicepremiers geen stelling moeten innemen. Ik neem hiervan akte.

Ik vraag u dus nu hoe het zit met uw minister van Europese Zaken, mevrouw Lahbib. Ze heeft tijdens deze legislatuur heel wat stormen moeten trotseren. Bij de laatste storm heeft Ecolo het vertrouwen in haar opgezegd. Ecolo beschouwt haar als een minister in lopende zaken. Zij kan niet veel gewicht meer in de schaal leggen.

Binnenkort is België voorzitter van de Europese Unie en mevrouw Lahbib zal daar een rol moeten spelen als minister van Europese Zaken, terwijl ze niet meer de steun geniet van uw coalitiepartners. Wat is nu de situatie? Is het standpunt van Ecolo gewijzigd? Krijgt mevrouw Lahbib opnieuw hun vertrouwen? Hier in het Parlement heb ik dat niet gehoord. Daarom stelde ik de vraag aan de vicepremiers. Ik had graag de mening van minister Gilkinet gekend, maar u wilt niet dat ik hem hiernaar vraag.

Heeft Ecolo aan u gemeld dat het voortaan weer alle vertrouwen heeft

06.01 **Sander Loones** (N-VA): Le but de mes questions était en fait de sonder tous les vice-premier ministres pour savoir s'ils maintiennent leur confiance dans la ministre des Affaires européennes, Mme Lahbib. Je constate que le premier ministre répondra à leur place. Apparemment, il ne leur permet pas de prendre eux-mêmes position à ce sujet.

Depuis son entrée en fonction, la ministre des Affaires européennes a déjà dû affronter de nombreuses tempêtes. À la suite du dernier incident, Ecolo lui avait même retiré sa confiance. Comment pourra-t-elle alors encore remplir son rôle important lors de la future présidence belge de l'Union européenne? La répartition des compé-

in mevrouw Lahbib? Haalt het de spons over alle vreemde gebeurtenissen rond Iran, rond Oekraïne... Indien dit niet het geval is, moet u dan in uw regering geen bevoegdheden herschikken opdat het Europees voorzitterschap op een gedegen manier zou kunnen worden georganiseerd en voorbereid?

06.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, u stelt hier een vileine vraag die u blijkbaar ook aan alle leden van de kern hebt gesteld. U weet zeer goed dat een regering blijft functioneren in de veronderstelling dat ze nog steeds een eenheid vormt. Het blijven functioneren van een regering is een bevestiging van het bestaan van die eenheid.

Ik heb veel vertrouwen in mevrouw Lahbib. Zij is het Europees voorzitterschap aan het voorbereiden samen met de kanselarij en andere diensten. Ze is bovendien het hoofd van onze diplomatie. Vandaag is gebleken dat dit een zeer belangrijke rol is.

06.03 **Sander Loones** (N-VA): Ik vind dit geen vileine vraag. Als een partijvoorzitter van een van de belangrijke coalitiepartners in uw regering, de heer Nollet van Ecolo, zegt dat hij mevrouw Lahbib beschouwt als een minister in lopende zaken, is dit een relevante vraag. Zeker als we voor een Europees voorzitterschap staan waarin mevrouw Lahbib een niet onbelangrijke rol heeft te vervullen.

Ik neem akte van uw antwoord, maar ik zal de vraag opnieuw stellen aan de heer Gilkinet. Ik hoop dat hij van u dan wel de toelating heeft om te antwoorden. Hij zal duidelijk moeten stellen of hij zijn vertrouwen geeft. We hebben zopas gemerkt dat de heer Dermagne een andere houding aanneemt dan de heer Magnette. Zij komen dus niet overeen. De heer Dermagne volgt, volgens u, zijn partijvoorzitter niet. Ik zou graag weten of dit ook opgaat voor de heer Gilkinet. Zegt de heer Gilkinet aan zijn partijvoorzitter dat die op de radio onzinnigheden heeft verteld? Ik zal de vraag dus opnieuw stellen aan de heer Gilkinet en ik hoop dat hij van u toelating krijgt om te mogen antwoorden.

06.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, u creëert een beeld alsof ik beschik over een informatiedienst die bepaalt welk antwoord een minister mag geven. Zo werkt het niet. U heeft al tweemaal gezegd dat ik ministers zou beletten om een antwoord te geven. Dit is niet het geval. De ministers beslissen zelf op welke manier ze antwoorden geven in het Parlement.

Gebeurt het soms niet in uw eigen partij dat iemand eens een andere mening verkondigt dan uw voorzitter? Laten we niet naïef zijn. Dat gebeurt af en toe wel eens, en gelukkig maar dat we in ons land partijen hebben waarin meningen vrij kunnen geuit worden. Mijn partij is geen partij van jaknikkers en ik denk dat dat bij u ook niet het geval is.

06.05 **Sander Loones** (N-VA): De democratie leeft van verschil in meningen. Hier gaat het echter om een regeringspartij die het vertrouwen in een belangrijke minister heeft opgezegd. Dit is van een andere orde. Soit, mijn punt is gemaakt. Ik zal de vraag stellen aan de heer Gilkinet.

tences ne devrait-elle pas être revue? Ou la ministre Lahbib obtiendrait-elle quand même à nouveau la confiance d'Ecolo? Dans ce cas, ce parti en a-t-il déjà fait part au premier ministre?

06.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: M. Loones pose une question fallacieuse. Il sait en effet parfaitement bien que tant qu'il est en place, le gouvernement est censé former une unité. Je fais entièrement confiance à Mme Lahbib. Elle s'emploie pleinement à préparer la présidence européenne et est la cheffe de notre diplomatie.

06.03 **Sander Loones** (N-VA): La question n'a rien de fallacieux, en particulier lorsque je vois le président d'Ecolo déclarer qu'il ne considère Mme Lahbib que comme une ministre en affaires courantes. Je poserai à nouveau cette question à son collègue de parti, le vice-premier ministre Gilkinet. J'espère que celui-ci aura l'autorisation de répondre. Nous avons déjà appris à l'instant que M. Dermagne ne suivait pas la position affichée par son président de parti. Il se pourrait que M. Gilkinet ait la même attitude.

06.04 **Alexander De Croo**, premier ministre: M. Loones veut donner l'impression que je dispose d'un service d'information qui décide de la réponse qu'un ministre est autorisé à donner. Il n'en est rien. Les ministres peuvent décider eux-mêmes de la manière dont ils répondent aux questions posées au Parlement. M. Loones devrait savoir que dans son parti également, il arrive que des membres défendent une position différente de celle du président.

06.05 **Sander Loones** (N-VA): Dans une démocratie, il est évidemment permis d'avoir des opinions divergentes, mais, dans le cas qui nous occupe, il s'agit d'un parti du gouvernement qui ne fait

Ik verwacht wel een serieus antwoord van u, mijnheer de premier. Tijdens deze legislatuur is het al zeven à acht keer gebeurd dat ik aan de vicepremiers vragen stel en dat die allemaal weigeren te antwoorden en zeggen dat de premier zal antwoorden. Nu zegt u mij dat uw diensten dit niet coördineren. U zegt dat u niet beschikt over een communicatiedienst waar wordt beslist wat ministers mogen antwoorden. U zegt dus dat al deze ministers op magische wijze steeds tot de conclusie komen dat ze niet zullen antwoorden en zullen zeggen dat de premier zal antwoorden. U zegt dat dit niet door u wordt aangestuurd of gecoördineerd.

Ik zou graag een formeel antwoord van u krijgen over de procedure. Bepaalt u of bepalen uw diensten welk antwoord wordt gegeven? Of bepalen de ministers dat? Indien u dat niet bepaalt, zou ik graag een antwoord krijgen van de ministers. Ik zou willen dat u hen erop wijst dat zij moeten antwoorden op parlementaire vragen.

06.06 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, ik denk dat u moedwillig twee zaken met elkaar verwart.

In uw twee vorige tussenkomsten hebt u gezegd dat ik een verbod zou opleggen aan bepaalde ministers over wat ze al dan niet mogen antwoorden. Dit is niet zo.

Indien u dezelfde vraag stelt aan alle ministers of aan alle ministers van de kern, is het logisch in een regering waarin mensen samenwerken dat er een coördinatie plaatsvindt. Als de ministers allemaal dezelfde vraag krijgen, gaan we na wat de meest efficiënte manier is om daarop te antwoorden. Soms zeggen we dat ik misschien best antwoord, soms dat we het aan de ministers overlaten. Er is een verschil tussen coördineren en verbieden.

06.07 **Sander Loones** (N-VA): Er is vooral een verschil tussen coördineren, verbieden en niet antwoorden, premier.

Telkens weer krijg ik geen antwoord op mijn vragen. Ik heb met betrekking tot kabinetskredieten gevraagd hoeveel medewerkers daarmee worden tewerkgesteld. Ik heb naar de rekeningen gevraagd. Niemand wou mij een antwoord geven, ze hebben me allemaal naar de premier doorverwezen. U heeft dan zelf doorverwezen naar de vakministers, met wie ik vervolgens opnieuw contact heb opgenomen. Zij hebben dan opnieuw hun paraplu opengetrokken en de zaak naar u doorverwezen. De derde keer zijn ze beginnen antwoorden.

Hier gaat het om een vraag over de minister van Europese Zaken in wie het vertrouwen is opgezegd door een belangrijke partijvoorzitter. Ik zou willen weten of dit ook geldt voor de andere partijen in uw regering? Deze vraag moet niet gecoördineerd worden. Het is een vraag aan de vicepremier van cd&v, aan de vicepremier van de MR, die wellicht zal zeggen dat mevrouw Lahbib mag voortdoen. Het is ook een vraag aan de vicepremier van Vooruit. Vertrouwen zij mevrouw Lahbib nog?

Hier moet niet gecoördineerd worden. Ik stel een politieke vraag. Het Parlement heeft het recht te weten of alle vicepremiers nog vertrouwen

plus confiance à une ministre.

Au cours de cette législature, il est déjà arrivé à huit reprises que je pose des questions aux vice-premiers ministres et qu'ils me renvoient systématiquement vers le premier ministre. Apparemment, ils arrivent chaque fois comme par magie à la même conclusion, à savoir qu'ils ne vont pas répondre eux-mêmes, sous prétexte que le premier ministre estime qu'une telle attitude manquerait de coordination. Quelle est la procédure suivie concrètement? Le premier ministre peut-il rappeler à ses vice-premiers ministres qu'ils sont tenus de répondre aux questions parlementaires?

06.06 **Alexander De Croo**, premier ministre: M. Loones mélange délibérément deux éléments. Il vient de déclarer dans cette commission que j'interdirais à ma ministre de répondre. Ce n'est pas le cas. Cependant, lorsque les vice-premiers ministres reçoivent tous la même question, il est logique que nous envisagions la manière la plus efficace d'y répondre. Il y a tout de même une différence entre coordonner et interdire.

06.07 **Sander Loones** (N-VA): Il existe surtout une différence entre coordonner, interdire et ne pas répondre. À mon avis, la question de savoir si les vice-premiers ministres font toujours confiance à la ministre Lahbib ne doit pas être coordonnée, car il s'agit d'une question politique à laquelle tout le monde ne peut pas répondre de la même manière.

hebben in mevrouw Lahbib die toch al verschillende malen zwaar heeft geflatterd.

Ik stel dus geen vragen die voor iedereen op dezelfde manier kunnen worden beantwoord; dat is niet mijn rol. Indien nodig, stel ik vragen gecoördineerd aan u of aan de staatssecretaris van Begroting. Als ik aparte vragen stel, is dat omdat het relevant is aparte antwoorden te ontvangen. Het is al meermaals gebeurd dat die antwoorden niet komen, hoewel uw regering extra transparantie had beloofd. Als parlementslid kan ik dat enkel betreuren.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vragen nrs. 55037303C, 55037304C, 55037305C, 55037306C, 55037640C en 55037976C van de heer Calvo vervallen, vraag nr. 55038113C van de heer Vajda vervalt, vragen nrs. 55037842C en 55038415C van de heer Dallemagne vervallen. Mevrouw Pas stelt haar vragen nrs. 55037279C en 55038511C uit tot bij de bespreking van de beleidsnota.

07 **Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Problemen met de toepassing van de deontologische code door regeringsleden" (55038557C)**

07 **Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les problèmes liés à l'application du code déontologique par les membres du gouvernement" (55038557C)**

07.01 **Sander Loones (N-VA)**: Mijnheer de eerste minister, uw code bevat een zeer toffe passage waarin staat dat een minister zich moet conformeren of anders zijn bek moet houden. Ik druk het wat plat uit, maar daar komt het eigenlijk wel op neer.

Uw code zegt dat alle regeringsleden een overeengekomen regeringsstandpunt moeten verdedigen. Als ze dat niet doen, moeten ze ontslag nemen. Daar komt het eigenlijk op neer. Ik stel vast dat ook veel andere Kamerleden hun twijfels hebben bij die passage en de toepassing van die code. Ik begrijp dat u mij geen antwoord kunt geven als een dossier nog lopende is en er nog geen definitieve beslissing is genomen.

Ik zou u bijvoorbeeld de vraag over het betogingsverbod kunnen stellen. Is de stellingname van de regering daarover intussen definitief of niet? Volgens mij is ze eerder definitief, want er zijn blijkbaar notificaties over en er is al een tekst naar de Raad van State verzonden. Er kan hier en daar nog iets worden aangepast, maar de regering heeft eigenlijk al een principiële beslissing genomen. Elke regeringspartij moet dat standpunt dus loyaal verdedigen en anders moet ze opstappen. De facto betekent dit dat het stakingsverbod er moet komen. De heer Magnette heeft wat vreemde uitspraken gedaan in de pers en de heer Bouchez heeft gelijk. Volgens de pers heeft de MR officieel genotificeerd dat het betogingsverbod er moet komen en dat anders het volledige ontwerp van de strafwet van de tafel zal worden geveegd. Bestaat daar een officiële notificatie over of staat dit in een Atoma-schriftje?

De aanleiding voor deze vraag was eigenlijk het migratiebeleid, waarover Ecolo-Groen voortdurend andere zaken verklaart dan mevrouw de Moor. Volgens uw code zou dat eigenlijk niet mogen. Het beleid moet loyaal verdedigd worden door alle ministers. Kunt u verduidelijken hoe dat precies werkt? Vanaf wanneer is er een beslissing genomen in uw regering? Is er een beslissing over het migratiebeleid en de opvang? Immers, volgens Ecolo-Groen is die er blijkbaar niet.

07.01 **Sander Loones (N-VA)**: Le code de déontologie stipule que les membres du gouvernement doivent défendre la position convenue au sein du gouvernement. S'ils ne respectent pas cette règle, ils doivent démissionner. J'applique ce principe au projet de loi sur l'interdiction de manifester. À mes yeux, le gouvernement a déjà adopté une position définitive à ce sujet, dès lors que le texte du projet a été transmis au Conseil d'État. Chaque parti de la majorité doit donc défendre cette position avec loyauté ou rendre son tablier. Selon certaines informations parues dans la presse, le MR a fait savoir officiellement qu'il devait exister une interdiction de manifester, faute de quoi l'ensemble du projet de code pénal sera balayé. Existe-t-il une note officielle à ce sujet?

Ecolo-Groen ne cesse, lui aussi, de tenir des propos différents de ceux de la secrétaire d'État de Moor. Le code stipule pourtant que tous les ministres doivent défendre la politique du gouvernement avec loyauté. Le premier ministre peut-il clarifier ces points? Le gouvernement a-t-il pris une décision concernant la politique migratoire et

l'accueil?

07.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, u probeert de consensusregeling zo uit te leggen alsof indien er een meningsverschil zou opduiken in de regering dit onmiddellijk zou moeten leiden tot het ontslag van de betrokken partij, maar zo werkt het natuurlijk niet. In de deontologische code staat niet meer of minder dan dat de regering collectief beslist en dat er gestreefd wordt naar een consensus, zoals elke regering en elk college van burgemeester en schepenen in ons land dat doet. Dat is de methode om beslissingen te nemen. Het ontslag is maar aan de orde als een regeringslid zich onmogelijk kan aansluiten bij die consensus. Als men een consensus heeft bereikt, dan is het logisch dat men die verdedigt. Het spreekt voor zich dat er in de aanloop daar naartoe meningsverschillen kunnen bestaan. Dat geldt voor alle bestuursvormen. Zelfs binnen de eigen partij kunnen er weleens verschillende meningen zijn, waarna er een consensus moet worden gevonden. Net omdat die consequentie zo drastisch is, moet men alles in het werk stellen om die te vermijden en ervoor te zorgen dat het overleg in de regering de kans krijgt om tot een consensus te komen.

Ook deze regering heeft af en toe moeite om een consensus te vinden. Voor het ene onderwerp is dat gemakkelijker dan voor het andere, maar we zijn er steeds in geslaagd om dat te doen. Het is echter niet omdat men naar consensus streeft dat de vrije meningsuiting opeens geëlimineerd zou moeten worden.

07.03 **Sander Loones** (N-VA): Mijnheer de premier, u hebt niet geantwoord op mijn vraag of er notificaties bestaan over het betogingsverbod.

De **voorzitter**: De eerste minister heeft geantwoord.

07.04 **Sander Loones** (N-VA): U weigert dus te antwoorden op die vraag? Ik neem daar akte van.

07.05 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, u hebt die vraag niet vooraf ingediend. Ik antwoord op de ingediende vragen en soms ga ik wat dieper in op zaken die met de actualiteit te maken hebben. De beslissingen worden binnen de regering genomen.

07.06 **Sander Loones** (N-VA): Ofwel weet u niet of er een notificatie is, ofwel weigert u dat te bevestigen. Ik neem er akte van dat u als eerste minister weigert het Parlement te informeren in een politiek actueel dossier, terwijl in de krant staat dat er notificaties zouden zijn. U kan of wil dat niet bevestigen of ontkennen. U hebt toch een speciale regering. Het zij zo.

Mijn vraag ging over die deontologische code. Ik citeer daaruit: "Als een regeringslid fundamentele bezwaren heeft, zijn er twee mogelijkheden: ofwel volgt men de lijn van de regering en onthoudt men zich van kritiek op mogelijke beslissingen, ofwel biedt men zijn ontslag aan." Uw code bepaalt niet alleen dat de regeringsleden moeten zwijgen

07.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: M. Loones tente ici d'expliquer la règle du consensus comme signifiant qu'un désaccord au sein du gouvernement devrait immédiatement entraîner la démission de la partie concernée, mais ce n'est évidemment pas ainsi que cela fonctionne. Le code de déontologie indique simplement que le gouvernement décide collectivement et recherche le consensus, comme le font d'ailleurs tous les gouvernements et tous les collèges des bourgmestres et échevins. Si le gouvernement est parvenu à un consensus, il est logique que tous les membres du gouvernement le défendent, mais dans les travaux préparatoires, il peut bien sûr y avoir des désaccords. Ce n'est que lorsqu'un membre du gouvernement ne peut pas se joindre à un consensus qu'une démission peut être envisagée.

Ce gouvernement a toujours réussi à trouver un consensus, même si ce n'est pas toujours facile.

07.03 **Sander Loones** (N-VA): Existe-t-il des notifications concernant l'interdiction de manifester?

07.05 **Alexander De Croo**, premier ministre: Cette question n'a pas été déposée à l'avance.

07.06 **Sander Loones** (N-VA): Soit le premier ministre ne connaît pas la réponse, soit il refuse d'en informer le Parlement. On peut lire dans la presse que des notifications ont été émises. Je répète ma question: cette information est-elle exacte ou non?

Je cite le Code de déontologie: "Si un membre du gouvernement a des réserves fondamentales, deux

over beslissingen, maar ook dat zij zich moeten onthouden van kritiek op mogelijke beslissingen. Zelfs wanneer een dossier nog lopende is en de beslissing nog genomen moet worden, mogen zij volgens uw deontologische code eigenlijk geen kritiek geven, want anders moeten zij ontslag nemen. Dat staat letterlijk in uw deontologische code. Het is misschien een goed idee om die passage aan te passen en preciezer te formuleren. Dat is uw bevoegdheid.

U zegt dat het mogelijk moet zijn om van mening te verschillen. De opendebatcultuur is terug van nooit weggeweest. De heer Slangen heeft blijkbaar opnieuw een bureau gekregen en is opnieuw in de politiek gestapt. We beleven weer de tijden van de regering-Verhofstadt. Het lijkt me nu zelfs erger dan toen. Dit gaat echter niet over de opendebatcultuur, laat partijen maar debatteren, het gaat hier over mogelijke beslissingen van de regering die niet loyaal worden verdedigd.

Wij stellen keer op keer vast dat uw deontologische code niet wordt gerespecteerd. U zou daar de hoeder van moeten zijn, maar dat blijkt eerder relatief te zijn.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

07.07 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijn vraag nr. 55038600C over het nieuwe rapport van het Monitoringcomité mag als beantwoord worden beschouwd.

De **voorzitter:** Waarvan akte.

08 Vraag van Sander Loones aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het begrotingstekort" (55038603C)

08 Question de Sander Loones à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le déficit budgétaire" (55038603C)

08.01 Sander Loones (N-VA): Mijnheer de premier, hierover wil ik wel nog iets zeggen, omdat dit punt nog niet aan bod is gekomen. We hebben het begrotingsdebat gehad en u bent tevreden, maar ik ben dat niet.

Mijn vraag gaat vooral over de toepassing van de Europese controle op de begroting. Het stabiliteits- en groeipact en alle akkoorden die daarrond gesloten zijn, zijn tijdelijk opgeschort. In de internationale media lezen we dat daarover onder het Spaanse voorzitterschap nog een beslissing zou worden genomen. Ik heb daarover gedebatteerd met de minister van Financiën. Hij leek te insinueren dat dat wellicht niet zal lukken, maar dat het iets zal worden voor uw voorzitterschap, in het voorjaar van volgend jaar. Dat is echter een gigantisch belangrijke beslissing, misschien wel de belangrijkste die tijdens dat voorzitterschap genomen moet worden. We zullen zien of Spanje het nog klaar krijgt of niet.

Wat er ook van zij, het ziet er naar uit dat de controle opnieuw toegepast zal worden. De vraag is dan natuurlijk wanneer dat zal gebeuren. Traditioneel is dat in de maand mei, maar dat valt net voor de Europese verkiezingen. Ik weet niet of bijvoorbeeld Frankrijk het zo leuk zou vinden om een begrotingsrapport te krijgen voor de verkiezingen.

options s'offrent à lui: soit suivre la ligne du gouvernement et s'abstenir de critiquer d'éventuelles décisions, soit démissionner". En fait, selon le Code, même si un dossier est toujours en cours, un membre du gouvernement ne peut émettre aucune critique. Le premier ministre devrait peut-être faire adapter ce passage ou le formuler de manière plus précise?

De toute évidence, la culture du débat ouvert est plus que jamais de retour, mais il s'agit en fait d'autre chose en l'espèce. Les partis peuvent certes débattre ouvertement entre eux, mais les décisions du gouvernement doivent être défendues loyalement.

08.01 Sander Loones (N-VA): Il n'est pas à exclure qu'en mai 2024, l'application du Pacte européen de stabilité et de croissance et des accords y afférents soient de nouveau contrôlés selon les procédures normales.

Le premier ministre peut-il le confirmer? Craint-il déjà un rapport budgétaire moins agréable pour la Belgique?

Een andere argumentering is dat het na de verkiezingen zou zijn. De verkiezingen vallen echter vrij laat, begin juni. Vanaf juli is België geen voorzitter meer, maar Hongarije. Daarover heerst wat nervositeit bij de Europese diensten. Ze vragen zich af of ze onder het Hongaarse voorzitterschap de begrotingen zullen mogen controleren. Het zou dus misschien toch in mei zijn. Dat houdt dan in dat er een rapport zit aan te komen net voor de verkiezingen.

Ik heb daarover twee vragen.

Kunt u deze informatie bevestigen? Hoort u ook dat de gebruikelijke timing van de begrotingscontrole, die geen bevoegdheid van de Raad is maar door de Commissie moet gebeuren, zal worden aangehouden? Zullen we dus in mei, voor de Europese verkiezingen een beoordeling krijgen?

Ten tweede wil ik graag weten of u gerust bent. Vreest u een rapport te krijgen dat minder aangenaam is?

08.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Loones, ik heb geen indicaties gekregen van de Commissie dat ze zich al dan niet aan de reguliere timing zou houden. Ik kan daarop nu dus geen antwoord geven. U zou de vraag misschien aan haar moeten stellen.

Ik kijk ook steeds uit naar de analyse die de Commissie uitvoert. U stelt dat voor alsof dat iets binairs is, met een duim naar beneden of een duim naar omhoog. De analyse van de Commissie gaat echter veel breder. Ze helpt ons om ons beleid beter te coördineren met dat van andere landen. Daarom voert de Commissie de analyse uit. We staan als Europa sterker indien we een macro-economisch beleid voeren dat op elkaar afgestemd is. Dat is de reden waarom deze analyse uitgevoerd wordt.

08.03 **Sander Loones** (N-VA): Ik hoor het u graag zeggen. Ik wil echter verwijzen naar een coalitiepartner in uw regering die niet alleen de Nationale Bank ultraliberaal noemt, maar die ook vindt dat alle Europese afspraken over de begroting pure chantage zijn.

Als u de bevoegdheden van mevrouw Lahbib herschikt, wat u volgens mij nog altijd moet doen, geeft u ze dus best niet aan de PS.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 **Vraag van Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De hervormingsagenda van de regering" (55038649C)**

09 **Question de Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Le calendrier des réformes du gouvernement" (55038649C)**

09.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de premier, deze vraag heb ik al enige tijd geleden ingediend. Ondertussen is er heel wat gebeurd, maar ook niet gebeurd, eerlijk gezegd. Toch wil ik u deze vraag stellen, omdat antwoorden altijd interessant zijn om later op terug te kijken.

We zitten in de laatste rechte lijn naar de verkiezingen. In uw State of the Union hebt u heel veel teruggekeken, maar eigenlijk relatief weinig ambitie getoond voor wat nog komt. Mijnheer de premier, wat mogen

08.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Je n'ai pas encore reçu d'indications en ce qui concerne le calendrier. L'analyse générale de la Commission européenne n'est pas binaire – pouce vers le bas ou pouce vers le haut – mais nous aide à mieux coordonner nos politiques macroéconomiques avec celles des autres pays, dans le but de rendre l'Union plus forte. C'est la raison d'être de cette analyse.

08.03 **Sander Loones** (N-VA): Le premier ministre a beau l'affirmer, mais le PS qualifie la Banque nationale de Belgique d'"ultra-libérale" et tous les accords européens sur le budget de "pur chantage".

09.01 **Peter De Roover** (N-VA): Quelles réformes pouvons-nous encore attendre du gouvernement d'ici les élections de juin 2024?

wij van uw regering nog verwachten tussen vandaag en de verkiezingsdatum qua hervormingen?

09.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Roover, eerst en vooral, de beslissingen die tijdens de begrotingsopmaak zijn genomen, zullen we in wetgeving omzetten. Als voorbeeld noem ik de fundamentele uitbreiding van het systeem van flexi-jobs, die een grote stap vooruit is op het gebied van de flexibilisering van onze arbeidsmarkt. In ons land staan veel jobs open, er worden veel werknemers gezocht. Flexi-jobs zijn een deel van de oplossing daarvoor. U hoort mij niet zeggen dat het de oplossing is voor alle bestaande moeilijkheden, maar het is wel een fundamenteel element. Zo kan ik een hele lijst geven van zaken die beslist zijn tijdens de begrotingsopmaak.

Daarnaast zullen wij in andere domeinen, bijvoorbeeld asiel en migratie of veiligheid, tot de laatste dag van de legislatuur blijven werken. Dat geldt voor de federale regering, maar ik ben er zeker van dat dit ook voor de andere regeringen in ons land geldt.

09.03 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de premier, ook dit antwoord getuigt niet onmiddellijk van enorme ambities. Het enige wat u noemt – dat is veelzeggend in antwoord op de vraag naar uw hervormingsagenda – zijn de flexi-jobs. Om geen misverstand te laten bestaan, wij zijn daar voorstander van, maar zoals we al vaker hebben gezegd, de uitbreiding van het systeem van flexi-jobs is een aanvulling op een arbeidsmarkthervorming die niet plaatsvindt. De aanvulling is er, maar de hervorming als zodanig blijft uit. De uitbreiding van het systeem van flexi-jobs creëert geen enkele baan, het biedt alleen mogelijkheden voor mensen die al een baan hebben om een aantal gaten op te vullen. Dat is op zich een goede zaak, maar spijtig genoeg is het de afronding van iets wat niet heeft plaatsgevonden.

U hebt het over "een hele lijst". Het blijft echter bij die mededeling: een hele lijst.

Ik wil opmerken dat wij in de voorbije dagen in de ambities van de regering eerder een achteruitgang dan een vooruitgang mochten vaststellen. De voorzitter van de MR zegt: "Ik zal dwarsliggen wanneer de PS plots de casseursregeling in vraag stelt", en de PS doet dat nogal expliciet. Niet alleen de PS trouwens, ook Vooruit, ook Ecolo, ook Groen. Minister Van Quickenborne had daar nochtans breed mee uitgepakt. Hij zou daarmee een forse stap vooruit zetten, maar ook die stap verzandt in onenigheid binnen uw regering.

Uw antwoord is dus betekenisvol, meen ik.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 5503755C van mevrouw Depoorter vervalt.

10 **Vraag van Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van de regering met betrekking tot kernenergie" (55038869C)**

10 **Question de Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position du gouvernement sur l'énergie nucléaire" (55038869C)**

10.01 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ook deze

09.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: Nous transposerons encore dans la législation les décisions qui ont été prises lors de l'élaboration du budget. Je pense par exemple à l'élargissement du système des flexi-jobs. Je pourrais encore vous fournir une liste entière de décisions. Dans d'autres domaines, par exemple l'asile et la migration ou la sécurité, nous poursuivrons nos travaux jusqu'au dernier jour de cette législature.

09.03 **Peter De Roover** (N-VA): Nous sommes également favorables aux flexi-jobs mais l'élargissement de ce système constitue un complément à une réforme du marché du travail que l'on ne voit pas venir. Pour le reste, nous devons nous contenter d'une référence à "une liste entière".

Ces derniers jours, nous assistons d'ailleurs à un net recul des ambitions du gouvernement, maintenant que l'interdiction de manifester pour les auteurs de troubles est en train de s'enliser en raison des dissensions au sein du gouvernement.

10.01 **Peter De Roover** (N-VA):

vraag wil ik graag actualiseren.

Er is een tekst bekendgemaakt over een akkoord. De definitieve versie zou echter op 31 oktober 2023 worden afgeklopt met ENGIE. Wij zijn intussen voorbij de datum van 31 oktober 2023. Indien ik mij niet vergis, is de tekst niet bekend.

Kunt u ons inlichten over het verwachte traject?

10.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, wij hebben hier onlangs een zeer uitgebreide commissievergadering gehad, samen met de minister van Energie, die de nadere timing heeft aangegeven om tot de verschillende stappen in het akkoord te komen.

U weet dat het finale moment dat *closing* wordt genoemd, zijnde het moment waarop alles wordt afgeklopt, in het eerste deel van 2024 zal vallen. Intussen werken wij voort aan juridische teksten en te tekenen documenten. Het gaat over honderden pagina's. Elke week zetten wij ter zake stappen vooruit.

Uw parlementsleden waren toen in die commissievergadering aanwezig. Zij hebben daar alle details gekregen.

10.03 **Peter De Roover** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, dat klopt, maar ondertussen ligt de datum 31 oktober 2023 achter ons. U bent het toch met mij eens dat er een deadline is verstreken?

10.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, eerlijk gezegd hebben wij in dit dossier geprobeerd om rekening te houden met de deadlines, maar het belangrijkste is dat de bevoorradingszekerheid gegarandeerd is. Dat zijn de deadlines die voor mij tellen, namelijk de deadlines die ervoor zorgen dat de LTO klaar is op het moment waarop wij ze nodig hebben. Ter zake kijken wij naar de zaken die op het kritische pad staan, bijvoorbeeld het bestellen van de *fuel*. Dat is gebeurd. Essentieel zijn de deadlines die invloed hebben en die op het kritische pad staan. Die deadlines zijn gerespecteerd.

Voor het uitwerken van contracten die honderden pagina's beslaan, heeft men soms een paar dagen meer nodig. Dat is tijdens het ganse proces van deze verlenging vaak het geval geweest, maar uiteindelijk zijn wij altijd tot goede akkoorden gekomen.

10.05 **Peter De Roover** (N-VA): Ik stel vast dat er een deadline niet gehaald is. We krijgen daar heel weinig informatie over. Dat is spijtig.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vraag nr. 55038870C van de heer De Roover vervalt. Vraag nr. 55039021C van de heer Loones is beantwoord. Vraag nr. 55039297C van de heer Ben Achour vervalt.

11 **Samengevoegde vragen van**

- **Peter De Roover aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De Gaza-oorlog" (55039409C)**
- **Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De vervolging van de Israëlische premier door het ICC voor oorlogsmisdaden" (55039765C)**
- **Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "Het standpunt van de regering met betrekking tot een staakt-het-vuren in Gaza" (55039766C)**

La conclusion de l'accord final avec ENGIE était annoncée pour le 31 octobre 2023. Or, nous n'avons toujours pas vu de texte. Quelles sont les étapes encore à franchir?

10.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: La ministre de l'Énergie et moi-même avons récemment détaillé le calendrier ultérieur pour la conclusion de l'accord en commission. L'aboutissement est prévu pour le premier semestre de 2024. Entre-temps, nous continuons à travailler sur les textes juridiques. Chaque semaine, nous avançons en la matière.

10.03 **Peter De Roover** (N-VA): La date butoir du 31 octobre 2023 est pourtant passée?

10.04 **Alexander De Croo**, premier ministre: Nous essayons de tenir compte des délais, mais le principal objectif est de garantir la sécurité de l'approvisionnement. Les délais impactant le chemin critique ont tous été respectés. Pour la rédaction des contrats – qui comptent des centaines de pages – il nous faut parfois quelques jours supplémentaires.

11 Questions jointes de

- Peter De Roover à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La guerre à Gaza" (55039409C)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les crimes de guerre du premier ministre israélien poursuivis devant la CPI" (55039765C)
- Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La position du gouvernement pour un cessez-le-feu à Gaza" (55039766C)

11.01 Peter De Roover (N-VA): Premier, wij staan geregeld scherp tegenover elkaar. *It's the duty of the opposition to oppose and it's the duty of the government to govern.* U faalt daar geregeld in volgens onze overtuiging. Dit is echter geen aangelegenheid om al te zeer op zoek te gaan naar controverse, want die dringt al heel diep door in de nerven van onze samenleving. Het mag niet de bedoeling zijn dat we dat nog verergeren. We moeten daar allemaal op letten, dus ook ieder lid van uw regering. We moeten daar vooral op letten omdat het venijn ook effectief in onze straten doordringt.

Er zijn veel vragen te stellen over de oorlog in Gaza, maar waarschijnlijk veel minder antwoorden te geven, jammer genoeg. Ik wil wel weten met welke initiatieven uw regering ervoor zal zorgen dat deze oorlog geen verlengstuk krijgt in onze straten of toch zo min mogelijk. Dat is immers een bekommernis die we ongetwijfeld delen en die mij als Antwerpenaar bijzonder na aan het hart ligt. Er zijn vandaag namelijk mensen in ons land, meer specifiek ook in Antwerpen, die schrik hebben om op straat te komen.

11.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, je pense que nous ne pouvons pas continuer à regarder ce massacre qui a lieu sous nos yeux. J'ai bien entendu vos déclarations hier. Vous avez dit que la réponse d'Israël était disproportionnée. Je pense que les choses évoluent. À l'ONU également, la Belgique a voté en faveur de la résolution de la Jordanie, qui demandait une trêve humanitaire immédiate – nous étions alors le 26 octobre –, la protection des civils ainsi que le respect des obligations juridiques et humanitaires.

Toutefois, aujourd'hui, le 7 novembre, nous constatons qu'Israël ignore totalement cette énième résolution et les demandes de cessez-le-feu. Dans l'émission *De Zevende Dag* il y a une dizaine de jours, M. Lachaert a clairement déclaré ce qui suit.

Mijnheer de eerste minister, wij kunnen niet blijven toekijken op wat er gaande is in Gaza. Dagelijks worden we geconfronteerd met beelden van getraumatiseerde kinderen en van het afsluiten van water, voedsel en elektriciteit. Dat gaat tegen alle menselijkheid in. Dit is werkelijk een oorlog tegen het Palestijnse volk. Waar moeten die mensen naartoe? Dat is helemaal niet duidelijk.

De tijd is rijp voor België om een duidelijk standpunt in te nemen. U hebt gisteren gezegd dat het geweld disproportioneel is, maar zult u ook echt duidelijk oproepen tot een staakt-het-vuren en niet enkel tot een humanitaire pauze? Zult u oproepen om een einde te maken aan die twee maten, twee gewichten en zal België sancties opleggen aan

11.01 Peter De Roover (N-VA): Au vu des événements récents dans la Bande de Gaza, il n'y a pas de place pour la polarisation politique interne. Cette guerre pénètre profondément dans notre société et nous devons absolument veiller à ce que les combats à Gaza ne se prolongent pas dans nos rues. En tant qu'Anversois, je me méfie beaucoup de cette évolution. Comment le gouvernement tente-t-il de la prévenir?

11.02 Sofie Merckx (PVDA-PTB): We kunnen niet blijven toekijken terwijl er zich voor onze ogen een slachtpartij ontvouwt. Gisteren noemde u de reactie van Israël niet proportioneel. Op 26 oktober heeft ons land in de VN voor de resolutie van Jordanië gestemd, waarin aangedrongen wordt op een humanitaire pauze, de bescherming van de burgers en de inachtneming van de juridische en humanitaire verplichtingen. Israël slaat die zoveelste resolutie en de oproepen voor een staakt-het-vuren in de wind.

De heer Lachaert heeft zich onlangs over de kwestie uitgesproken in *De Zevende Dag*.

Nous ne pouvons pas rester les bras croisés face aux événements à Gaza, car ils sont contraires à toute notion d'humanité. Cette guerre vise le peuple palestinien, qui n'a plus nulle part où aller. Il est donc temps d'adopter une position claire. Hier, le premier ministre a déclaré que la violence était disproportionnée, mais appellera-t-il également à un cessez-le-feu, et non

Israël, zoals mevrouw Gennez heeft voorgesteld?

Ten slotte, er werd geopperd dat de heer Netanyahu zich vandaag schuldig maakt aan misdaden tegen de menselijkheid en dat hij zou moeten worden vervolgd door het Internationaal Strafhof in Den Haag. Zult u die vraag steunen?

uniquement à une pause humanitaire? La Belgique infligera-t-elle des sanctions à Israël? Notre premier ministre est-il d'accord pour dire que le premier ministre Netanyahu doit être poursuivi par la Cour pénale internationale de La Haye?

[11.03] Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer De Roover, ik zeg al van bij het begin van het conflict dat wij in een land leven waar de gedachten vrij zijn. Dat is essentieel. Ook het recht op betogen moet vrij blijven. Er zijn bepaalde landen waar men de keuze heeft gemaakt om bepaalde betogingen te verbieden. België heeft dat niet gedaan. Ik heb van in het begin heel duidelijk gezegd aan de bevoegde instanties dat we ervoor moeten zorgen dat betogingen kunnen plaatsvinden.

[11.03] **Alexander De Croo**, premier ministre: Nous vivons dans un pays où les opinions sont libres, et où les interdictions de manifester n'ont donc pas leur place. Certains de nos concitoyens éprouvent de la sympathie pour un camp, autant que d'autres en éprouvent pour l'autre camp. Notre société libre doit le permettre. Cependant, le soutien et la sympathie ne doivent jamais se traduire par toutes sortes d'appels à la haine ou à la violence, ou par l'apologie de la violence, du terrorisme ou d'actes antisémites. Nos services interviennent lorsque cette ligne rouge est franchie, y compris s'il s'agit de messages de haine en ligne. La législation en la matière doit être appliquée de manière stricte.

Het is logisch dat er in ons land mensen zijn die eerder sympathie hebben voor de ene kant en anderen eerder voor de andere kant. Gelukkig leven we in een land waar dat kan, maar er zijn grenzen. Sympathie mag nooit worden vertaald in het oproepen tot haat of geweld en in het verheerlijken van geweld, terrorisme of antisemitisme. Dat is heel duidelijk de rode lijn. Onze diensten treden indien nodig heel kordaat op en hebben dat al meermaals gedaan. Zo hebben zij de voorbije weken bijvoorbeeld een aantal fysieke tussenkomsten gedaan naar aanleiding van onlinehaatberichten. Het is essentieel dat we dat doen. We hebben wetgeving op dat gebied en die moet heel strikt worden toegepast. De gedachten blijven natuurlijk vrij in ons land.

Nous avons pris des mesures visant à permettre à toutes ces opinions différentes de s'opposer dans notre pays sans qu'elles mènent à la violence. Tel est le principe que nous devons nous efforcer de garantir avec l'ensemble des autorités.

We hebben bijkomende maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat wij in een vrij land kunnen leven, waarin gemeenschappen naast elkaar leven. Hoewel er in ons land verschillende meningen bestaan in heel veel domeinen, zijn wij een land waar die meningen niet met elkaar botsen in geweld. We zullen daar alles blijven aan doen, samen met alle overheden in ons land, om dat te blijven garanderen. We doen dat samen met de andere regeringen en de lokale stads- en gemeentebesturen. Dat is een absolute prioriteit.

La position de notre pays au sujet de ce conflit ne manque pas de clarté. Nous avons soutenu la résolution de la Jordanie parce qu'à nos yeux, la seule priorité est d'éviter la mort de civils innocents et de faire libérer des otages innocents. On n'y parviendra qu'en réunissant toutes les parties concernées autour de la table. Nous soutiendrons toutes les mesures qui y contribuent. C'est sur ce point qu'a porté l'entrevue d'hier avec le roi de Jordanie.

Mevrouw Merckx, als u zegt dat ons land een onduidelijk standpunt inneemt, dan ben ik het niet met u eens. Wij zijn een van de Europese landen die de resolutie van Jordanië heeft gesteund. Er zijn een aantal redenen om dat te doen. De belangrijkste reden is dat er vandaag maar een prioriteit kan zijn en dat is het stoppen van onschuldige burgerdoden en het onmiddellijk vrijlaten van onschuldige gijzelaars.

Ik ben ervan overtuigd dat dit alleen kan lukken door mensen rond de tafel te krijgen. Elke maatregel die helpt om beide kanten en waarschijnlijk ook andere mogelijkheden uit de regio rond de tafel te krijgen zullen wij steunen. Dat is voor mij de prioriteit. Hoe krijgen we mensen rond de tafel die met elkaar spreken om ervoor te zorgen dat het geweld stopt?

Il est exact que j'ai dit que le bombardement d'un camp de réfugiés, perpétré pour éliminer un dirigeant

Inderdaad, ik heb aangegeven dat als een vluchtelingenkamp platgebombardeerd wordt, waarbij tientallen burgerslachtoffers vallen, terwijl men probeert één Hamasleider uit te schakelen, ik dat disproportioneel vind. Dat is wat ik heb gezegd. Ik vind ook dat de quasi totale blokkade van Gaza, een plaats waar meer dan 2 miljoen mensen wonen, te ver gaat en we dat niet kunnen aanvaarden, net zozeer als het gijzelen van

meer dan 200 onschuldige Israëlische burgers een oorlogsmisdaad is en totaal onaanvaardbaar is.

De landen uit de regio zullen natuurlijk een leidende rol moeten spelen. Ik begrijp echter ook dat wij ervoor moeten zorgen dat de dreiging die Hamas vandaag vanuit Gaza betekent voor de inwoners van Israël, wordt gestopt. Vandaag staat Hamas tussen de Palestijnse bevolking en vrede voor de Palestijnse bevolking. Hamas blokkeert dat, dus ik vind het absoluut te rechtvaardigen dat men die dreiging van Hamas vanuit Gaza wil uitschakelen. Dat wij er ook alles aan moeten doen om het internationaal humanitair recht te laten respecteren, staat voor mij echter op hetzelfde niveau.

Wij moeten alles doen om de escalatie van het geweld te stoppen wegens de duizenden onschuldige mensenlevens die het ondertussen heeft gekost en ook wegens de instabiliteit die dat geweld in de regio en potentieel op het Europees continent kan brengen. Ons land zal zijn rol spelen om ervoor te zorgen dat wij niet een punt bereiken waarop er bepaalde zaken zullen gebeuren die onomkeerbaar zijn. Als men het geweld niet stopt, zaaien wij vandaag de kiemen voor misschien decennia van extremisme in dit deel van de wereld en dat is het laatste wat wij nodig hebben.

du Hamas et ayant entraîné la mort de dizaines de personnes, relevait d'une violence disproportionnée. J'estime en outre que le blocage quasi total de Gaza va trop loin, de même que je considère l'enlèvement de 200 civils israéliens innocents retenus en otages comme un véritable crime de guerre.

Les pays de la région devront jouer un rôle moteur dans la recherche d'une solution. La menace que le Hamas fait peser sur Israël depuis Gaza doit être arrêtée. Le Hamas bloque toute paix pour le peuple palestinien et cela doit changer, dans le respect absolu du droit humanitaire international. Par-dessus tout, l'escalade de la violence, qui a déjà coûté la vie à des milliers d'innocents et qui est potentiellement source d'instabilité non seulement dans la région elle-même, mais aussi sur le continent européen, doit cesser. Si nous n'y mettons pas fin, nous risquons de semer les graines de décennies d'extrémisme dans cette partie du monde, et c'est la dernière chose dont nous ayons besoin.

11.04 Peter De Roover (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ook wij staan voor een zeer vrije gedachtewisseling en gaan daarin misschien zelfs nog iets verder dan u. Aanzetten tot haat mag niet, maar het is en blijft toch een grijze zone wanneer dat al dan niet het geval is en dat dreigt altijd een klein beetje de vrije meningsuiting te beknotten. Geweld en oproepen tot geweld – er mag geen misverstand over bestaan dat terrorisme geweld is – is echter een rode lijn.

Er is vandaag angst in onze straten. Uw antwoord is zeer algemeen. Ik heb weinig concrete dingen gehoord, hoewel ik dat graag wou. Ik denk dat veel mensen vandaag niet op een vrije manier burger kunnen zijn, in het bijzonder in Antwerpen, maar ook elders. In een hooiberg moet men natuurlijk opletten met lucifers. Dat geldt zeker ook voor uw regeeringsleden, waarbij sommige uitspraken misschien de indruk wekken dat mensen gerechtvaardigd de strijd ginder kunnen voortzetten in onze straten door intimidatie, door dreigen met geweld.

Het tweede onderdeel is de problematiek ginder ter plaatse. Men voelt het, elk woord dat u gebruikt is afgewogen. Dat is terecht in deze aanlegenschap. U hebt geen enkel woord gezegd waarmee ik het niet eens kan zijn. U staat echter ook voor de kwadratuur van de cirkel. Als u immers zegt dat men het recht heeft om de dreiging van Hamas uit te schakelen, krijgen we heel zelden, eigenlijk nooit, een antwoord op de vraag hoe die twee bekommernissen met elkaar kunnen worden vereenzelvigd en in elkaar kunnen worden geschoven. Uw voorzichtigheid siert u in dezen. Het is echter een voorzichtigheid uit gebrek aan

11.04 Peter De Roover (N-VA): Pour nous aussi, la pensée est libre, peut-être même plus libre que pour le premier ministre. L'incitation à la haine n'est pas permise, mais cette interdiction reste une zone grise qui risque toujours de restreindre la liberté d'expression. Aujourd'hui, à Anvers et ailleurs, je vois beaucoup de personnes qui ne peuvent plus être des citoyens libres. Que prévoit le premier ministre pour eux?

Je me méfie des membres du gouvernement qui donnent l'impression qu'il est justifié d'importer ce conflit dans nos rues. Le premier ministre a déjà bien pesé ses mots, ce qui est sage. Toutefois, la prudence du premier ministre s'explique en partie par l'absence de solutions fondamentales à la situation sur le terrain.

fundamentele oplossingen. Als we verder gaan dat de algemene veroordelingen, die terecht zijn, en op zoek gaan naar een oplossing voor de kwadratuur van de cirkel, draaien we immers in rondjes. Naargelang we de klemtoon leggen op de ene bekommernis, dreigt altijd de andere in verdrinking te komen.

11.05 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, vous n'avez pas répondu à de nombreuses questions. Je n'ai pas eu de réponse quant au fait de savoir si Joe Biden et Ursula von der Leyen ont été trop loin dans leur soutien inconditionnel à Israël, en tous cas au début des événements.

Vous n'avez pas non plus prononcé le mot "cessez-le-feu" aujourd'hui. Vous dites que c'est le Hamas qui bloque la paix aujourd'hui et que vouloir le détruire est normal. Mais voyons-nous la destruction du Hamas ou la destruction et le massacre du peuple palestinien? Est-ce que dans les boulangeries et dans les hôpitaux, il y a des gens du Hamas? Aujourd'hui, on parle de plus de 10 000 victimes. C'est un massacre qui est en train de se passer et il faut le stopper. Pour cela, nous avons besoin de plus que les petits mots que l'on prononce ou du soutien de cette résolution à l'ONU dont Israël se fiche royalement.

Nous allons soumettre au vote cet après-midi cette demande de cessez-le-feu. Il faut demander un cessez-le-feu. Il faut que tous les pays du monde le demandent à Israël de manière plus forte. Et si Israël ne réagit pas à cela, alors il faut des sanctions. Il faut faire ce que d'autres pays font aujourd'hui, comme rappeler l'ambassadeur en Israël. Il faut aussi demander que la Cour pénale internationale examine la culpabilité de M. Netanyahu par rapport aux crimes contre l'humanité.

Aujourd'hui, les peuples du monde regardent ce qui se passe en Palestine, regardent le massacre qui a lieu sous nos yeux. Dans le monde entier, des dizaines de milliers de personnes sont dans les rues pour demander justice pour le peuple palestinien. Nous serons aussi dans les rues ce dimanche à Bruxelles parce que je pense que c'est aux peuples du monde entier de mettre la pression sur l'ensemble de nos gouvernements pour mettre Israël devant ses responsabilités et mettre fin à ce massacre.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

12 **Vraag van Frieda Gijbels aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken en Volksgezondheid) over "De evaluatie van het coronabeleid door de OESO" (55039424C)**

12 **Question de Frieda Gijbels à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales et Santé publique) sur "L'évaluation de la politique en matière de covid par l'OCDE" (55039424C)**

12.01 **Frieda Gijbels** (N-VA): Mijnheer de eerste minister, ik weet niet waarom deze vraag precies naar u doorgestuurd is. Eigenlijk is het een vervolgvraag op vragen die ik daarover eerder al aan minister Vandenbroucke stelde.

We zijn nu bijna vier jaar na het uitbreken van de pandemie. Wij vragen al vele jaren naar een evaluatie van de aanpak van de coronacrisis, zoals die in verschillende landen al ruime tijd gemaakt is en nog altijd gemaakt wordt.

11.05 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): U zegt niet of de heer Biden en mevrouw von der Leyen Israël bij de aanvang van de gebeurtenissen al te onvoorwaardelijk gesteund hebben. U neemt de woorden "staakt-het-vuren" niet in de mond.

Gaat het hier over het vernietigen van Hamas of over het aanrichten van een bloedbad onder het Palestijnse volk? Er zijn meer dan 10.000 slachtoffers. Om dit bloedbad een halt toe te roepen is er meer nodig dan enkele flauwe verklaringen of steun voor de VN-resolutie. De landen moeten een staakt-het-vuren eisen. Als Israël daar niet op reageert moeten er sancties worden opgelegd. Net als andere landen moeten wij onze ambassadeur terugroepen en vragen dat het Internationaal Strafhof de schuld van de heer Netanyahu in het kader van deze misdaden tegen de mensheid onderzoekt.

Overal eisen tienduizenden mensen rechtvaardigheid voor het Palestijnse volk. Wij zullen zondag mee op straat komen om druk uit te oefenen op de regeringen en Israël op zijn verantwoordelijkheid te wijzen.

12.01 **Frieda Gijbels** (N-VA): En novembre 2022, le ministre de la Santé publique a annoncé que la politique de gestion de la crise du Covid-19 ferait l'objet d'une évaluation, mais nous n'avons plus entendu grand-chose à ce sujet depuis lors.

Een jaar geleden kondigde minister Vandenbroucke naar aanleiding van een vraag van ons aan dat er eindelijk zou worden gestart met een evaluatie door de OESO. Dat was in november 2022. Wij hebben echter nog steeds geen zicht op hoe het staat met die evaluatie. In welk stadium zit die? Wanneer kunnen wij de resultaten verwachten?

Is de procedure ergens openbaar toegankelijk, dus ter beschikking voor het publiek? Zullen de resultaten gecommuniceerd worden met het brede publiek?

Hoeveel zal de evaluatie precies kosten? Wat wordt er geëvalueerd? Wie wordt bij de evaluatie betrokken?

Ik ben benieuwd naar uw antwoorden, mijnheer de eerste minister. Dit is iets waar ik al heel lang op wacht.

12.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mevrouw Gijbels, de evaluatie van de OESO bevindt zich in de eindfase. Het is trouwens een keuze van deze regering geweest om te vragen of de OESO die evaluatie wou uitvoeren, omdat het belangrijk is dat wij die extern lieten uitvoeren.

Ik kan bevestigen dat wij midden december samen met de verantwoordelijken van de OESO de resultaten van deze evaluatie zullen voorstellen. Het volledige rapport, dat wellicht meer dan 200 pagina's zal tellen, zal publiek worden gemaakt. Er komt tevens een beperkte publicatie van een dertigtal pagina's, die de essentie zal bevatten.

De evaluatie van de OESO kijkt naar drie aspecten: *response and recovery*, *anticipation and preparedness* en het eigenlijke crisismanagement. De OESO kijkt dus zowel naar de gezondheidsaspecten als naar de maatregelen inzake het sociaal, economisch en fiscaal beleid, alsook naar de maatregelen die te maken hebben met bijvoorbeeld het onderwijs.

Daarvoor zijn heel wat data verzameld. De experts van de OESO hebben ook zelf de nodige factfinding gedaan, waarna overleg gevoerd werd met de Belgische stakeholders. Er zijn voorlopige conclusies, maar ik wil wachten op het eindrapport, om ze dan te delen. Wij zijn nog in volle dialoog en wij willen een aantal zaken nog verduidelijken. De OESO moet echter in volle onafhankelijkheid haar conclusies kunnen uitwerken. Die zullen ook voorgesteld worden.

12.03 **Frieda Gijbels (N-VA)**: Mijnheer de eerste minister, het klopt dat wij vier jaar na de start van de pandemie eindelijk een evaluatie zullen krijgen. Ik vind dat on...

12.04 Eerste minister **Alexander De Croo**: (...)

Où en est cette évaluation? Les résultats seront-ils partagés avec le grand public? Quel sera le coût de cette évaluation? Sur quoi portera-t-elle exactement? Qui y sera associé?

12.02 **Alexander De Croo**, premier ministre: L'évaluation par l'OCDE est en phase finale. Nous en présenterons les résultats à la mi-décembre, conjointement avec les responsables de l'OCDE. Le rapport intégral sera rendu public, de même qu'une publication plus limitée d'une trentaine de pages contenant l'essentiel.

Lors de son évaluation, l'OCDE tient compte des aspects suivants: réponse et reprise, anticipation et préparation et la gestion de crise proprement dite. À cet égard, elle prend en considération les aspects sanitaires, mais également les mesures sociales, économiques et fiscales. Elle examinera également les mesures liées à l'enseignement.

Les experts se fondent sur les données existantes et sur des données qu'ils ont collectées eux-mêmes. Ils se sont également concertés avec les parties prenantes belges.

Des conclusions provisoires ont déjà été tirées, mais je souhaite attendre le rapport final. Il va de soi que l'OCDE pourra élaborer ses conclusions en toute indépendance.

12.05 Frieda Gijbels (N-VA): Een evaluatie moet continu gebeuren. De impact van bepaalde maatregelen moet continu geëvalueerd worden. De maatregelen waren heel impactvol voor de hele bevolking. Zij hadden ook op verschillende domeinen een impact, gaande van het mentale welzijn tot de economie. Er zijn heel veel gevolgen geweest voor de bevolking. Er had continu geëvalueerd moeten worden, zodat er ook continu kon worden bijgestuurd. Het is heel belangrijk om de lessen uit de pandemie te leren, maar niet pas na zoveel jaar.

Kijk naar andere landen. Klik eens op de website van Nederland en bekijk daar hoeveel evaluaties dat land al heeft gedaan. Wanneer u op die site 'evaluatie COVID-19 aanpak' intikt, komt u bij 52 documenten uit. Elk aspect van de crisis wordt daarin belicht en geëvalueerd.

Mijnheer de eerste minister, u antwoordt ook niet hoeveel een en ander zal kosten. Ondertussen heb ik echter vernomen dat er een koninklijk besluit is genomen waarin staat dat de OESO 1,6 miljoen euro zal krijgen voor de opdracht. Ondertussen is ook aangekondigd dat BELSPO ook nog eens 7 miljoen euro krijgt om de covid-aanpak te evalueren. Er wordt letterlijk gezegd dat de blinde vlekken nogmaals zullen worden geëvalueerd door BELSPO. Mijnheer de eerste minister, er moeten dus wel enorm veel blinde vlekken zijn. Ik begrijp niet goed op welke manier dat kan leiden tot coherente lessen die wij uit de pandemie kunnen trekken.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

13 Vraag van Kurt Ravyts aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De implementatie van een aantal aanbevelingen van de bijzondere commissie Koloniaal Verleden" (55039714C)

13 Question de Kurt Ravyts à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La mise en œuvre d'un certain nombre de recommandations de la commission spéciale Passé colonial" (55039714C)

13.01 Kurt Ravyts (VB): Mijnheer de eerste minister, ik ga ervan uit dat u net zoals ik ervan op de hoogte bent dat de bijzondere commissie Koloniaal Verleden niet over haar definitief eindrapport en dus ook niet over de 128 aanbevelingen heeft gestemd.

Tot mijn grote verbazing heeft de staatssecretaris voor Gendergelijkheid, Gelijke Kansen en Diversiteit, mevrouw Leroy van Ecolo, een bijzonder merkwaardige partij in uw coalitie, het nodig gevonden om publiek aan te kondigen dat zij een nota zou neerleggen in de ministerraad waarin zij zou voorstellen om een aantal van de aanbevelingen te implementeren. Een van die aanbevelingen was onder andere de organisatie van een nationale herdenkingsdag voor de slachtoffers van het koloniale verleden. Er werd daarover absoluut geen consensus bereikt in de bijzondere commissie, die haar werkzaamheden heeft gestaakt. U bent daarvan op de hoogte.

Is die nota reeds geagendeerd op de federale ministerraad? Bestaat er een consensus in de federale regering over de intenties van de minister?

12.05 Frieda Gijbels (N-VA): Les mesures prises, qui ont eu un impact très important sur notre population, auraient vraiment dû être évaluées et ajustées en permanence. Bien sûr, il est important de tirer des leçons de la pandémie, mais pas seulement quatre ans plus tard. Dans d'autres pays, comme les Pays-Bas, les évaluations sont disponibles depuis longtemps sur le site web.

Le premier ministre n'a pas précisé le coût de l'évaluation. J'ai toutefois appris qu'un AR a déjà été adopté, stipulant que l'OCDE recevra 1,6 million d'euros pour cette tâche. BELSPO recevra également 7 millions d'euros pour évaluer une nouvelle fois les zones d'ombre. Il doit donc y avoir un très grand nombre de zones d'ombre. Comment pouvons-nous tirer des leçons cohérentes de la pandémie de cette manière?

13.01 Kurt Ravyts (VB): Comme on le sait, la commission spéciale Passé colonial n'a pas procédé au vote sur le rapport final, ni par conséquent sur les recommandations. J'ai donc été surpris d'apprendre que Mme Leroy, secrétaire d'État d'Ecolo, a annoncé qu'elle entend soumettre une note au Conseil des ministres proposant de mettre tout de même en œuvre certaines de ces recommandations. Il s'agit notamment de l'organisation d'une journée nationale de commémoration des victimes du passé colonial.

Cette note a-t-elle déjà été inscrite à l'ordre du jour du Conseil des ministres? Existe-t-il un consensus au sein du gouvernement à cet égard?

13.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Mijnheer Ravyts, de nota waarvan sprake is nog niet geagendeerd op de ministerraad, dus ik kan moeilijk uitspraken doen over de mogelijke inhoud ervan. Het is in de eerste plaats aan het regeringslid dat het dossier indient, om dat te doen.

Voorts kan ik enkel bevestigen dat de regering inderdaad heeft vastgesteld dat de bijzondere commissie Koloniaal Verleden niet tot conclusies is kunnen komen binnen het vastgestelde tijdsbestek. Dat betekent daarom niet dat bijvoorbeeld het hele voorbereidend werk, door een toch vrij diverse groep experts, in de vuilbak moet worden gekieperd. Als daarin waardevolle elementen vervat zitten die regeringsleden willen hanteren om het beleid vorm te geven, dan is dat natuurlijk niet verboden. Dat voorbereidende werk heeft inderdaad niet geleid tot het statuut van een aanbeveling van de Kamer en het is dus ook niet bindend voor de regering.

13.03 **Kurt Ravyts (VB)**: Mijnheer de eerste minister, het is voor mij duidelijk dat mevrouw Leroy voor de politieke galerij, voor haar politieke achterban, heeft gesproken en ook – we gaan een kat een kat noemen – voor de Afrikaanse diaspora, hier zeer talrijk aanwezig in de hoofdstad. Ik betreur dat.

Uiteraard moeten niet alle 120 aanbevelingen zomaar in de vuilnisbak worden gekieperd, maar er dient minstens een consensus over te zijn, zeker binnen deze regering en ook, aanbevelenswaardig, in het hele Parlement, want dit is eigenlijk een partijoverschrijdende zaak.

Deze zaak wordt verder opgevolgd.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

14 **Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "Les recommandations du FMI pour le budget belge" (55039762C)**

14 **Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De aanbevelingen van het IMF voor de Belgische begroting" (55039762C)**

14.01 Eerste minister **Alexander De Croo**: Deze vraag heb ik eigenlijk al beantwoord.

14.01 **Alexander De Croo**, premier ministre: J'estime déjà avoir répondu à cette question.

De **voorzitter**: Ik weet het, mijnheer de premier, maar door de enigszins eigenaardige manier van werken vandaag, hebben we de tijd niet gehad om de mondelinge vragen aan elkaar te koppelen.

14.02 Eerste minister **Alexander De Croo**: Dat is mogelijk, maar het gaat om de organisatie van de commissievergadering. Ik was geen voorstander van deze manier van werken en ik wens evenmin slachtoffer te zijn van uw planning.

De **voorzitter**: Nee, natuurlijk niet. Ik kan echter niet beletten dat mevrouw Merckx haar vragen stelt.

14.03 Eerste minister **Alexander De Croo**: Sorry, we gaan hier toch op een ordentelijke manier werken?

Als een onderwerp behandeld wordt, dan lijkt het mij logisch dat alle geïnteresseerde parlementsleden aanwezig zijn. Als commissievoorzitter kunt u ervoor kiezen om een vraag pas te behandelen als alle

14.03 **Alexander De Croo**, premier ministre: Les députés entrent dans la salle comme bon leur semble et n'ont pas entendu que j'ai déjà répondu à une question similaire. Je suis victime de la façon désorganisée dont on travaille ici.

leden aanwezig zijn. Nu echter zitten we in een situatie waarbij parlementsleden de commissiezaal binnenkomen of verlaten wanneer het hen goed uitkomt. Op die manier wordt er ongeorganiseerd gewerkt. Ik vind dat er grenzen zijn aan wat u van mij kunt verwachten.

De **voorzitter**: (...)

14.04 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le président, je n'ai pas été prévenue que ma question allait être traitée. J'avais prévu que je devais vite me rendre en commission de la Santé. Je suis revenue. J'avais vu que deux questions au sujet de la Palestine avaient été inscrites. J'ai donc demandé de poser la mienne en même temps.

Maintenant, monsieur le premier ministre, nous pouvons voir si mes questions sont pareilles à celles de M. Loones. Elles seront peut-être un peu différentes. (*Rires*) Si vous me dites qu'elles sont identiques, alors je vous écouterai.

Cependant, vous pourriez apporter d'autres éléments, parce que je ne pense pas avoir relevé les mêmes aspects dans le rapport du Fonds monétaire international (FMI). Deux considérations m'ont frappée. Premièrement, le rapport indique que la Belgique devait réserver une importance accrue aux soins préventifs, en réformant l'organisation des hôpitaux. Deuxièmement, elle devait encourager le recours aux médicaments génériques. J'ai ressenti de l'intérêt pour ces propositions du FMI.

Dans une interview qui a suivi la parution du rapport, Mme Bertrand a laissé entendre qu'elle comptait faire des économies dans les soins de santé. Je tenais donc à connaître votre point de vue: comptez-vous faire des économies dans les soins de santé ou bien allez-vous encourager l'utilisation des médicaments génériques? Le FMI a constaté qu'en Belgique, on prescrivait plutôt des médicaments onéreux et trop peu de génériques, qui sont moins chers. Il recommande également d'accorder plus d'importance aux soins préventifs. J'aurais donc voulu connaître votre avis, étant donné que c'est l'un des points faibles de notre organisation des soins de santé.

Enfin, j'avais relevé une autre remarque intéressante du FMI, puisque le rapport relève que l'imposition du capital devrait être plus cohérente au niveau des différentes sources de revenu, en particulier en ce qui concerne les biens immobiliers et les plus-values. Il note en effet que celles-ci ne sont pas taxées chez nous, alors que ce devrait être le cas.

14.05 **Alexander De Croo**, premier ministre: Madame Merckx, je vous donnerai à peu près la même réponse qu'à M. Loones.

Tout d'abord, les rapports du FMI sont toujours très intéressants, car ils mettent en évidence les points forts et les points faibles des pays. Par exemple, augmenter le taux d'activité dans notre pays est un élément où nous sommes moins forts que d'autres pays et, par contre, aucun pays européen n'a mieux protégé le pouvoir d'achat que le nôtre.

S'agissant des points spécifiques que vous relevez, par exemple au niveau des soins de santé, je propose que vous interrogiez le ministre compétent qui vous expliquera ce qui a été fait et quelles sont ses opinions quant à la politique à mener dans le futur. Cela s'applique aussi

14.04 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Mijn vragen verschillen misschien enigszins van die van de heer Loones. Ik denk dat ik in het verslag van het IMF niet dezelfde aspecten uitgelicht heb. Er staat in dat België meer nadruk moet leggen op preventieve zorg door de organisatie van de ziekenhuizen te hervormen. Ten tweede moet het gebruik van generieke geneesmiddelen aangemoedigd worden.

In een interview heeft mevrouw Bertrand aangekondigd dat ze van plan is in de gezondheidszorg te besparen. Bent u het daarmee eens of zult u het gebruik van generieke medicijnen aanmoedigen? Het IMF heeft vastgesteld dat er in België eerder dure medicijnen voorgeschreven worden.

In het verslag van het IMF wordt er opgemerkt dat vermogen, wat de bronnen van inkomsten, met name onroerend goed en meerwaarden, betreft, coherenter belast zou moeten worden. Er wordt opgemerkt dat die meerwaarden in België niet belast worden.

14.05 Eerste minister **Alexander De Croo**: De verslagen van het IMF zijn altijd interessant. De activiteitsgraad verhogen, bijvoorbeeld, is in ons land iets waar we minder sterk in zijn dan andere landen. Daar staat tegenover dat geen enkel ander Europees land de koopkracht beter beschermd heeft dan België. Dat betekent echter niet dat we zomaar het IMF-rapport moeten copy-pasten.

aux différentes formes d'imposition dans notre pays.

En soi, les rapports du FMI sont toujours extrêmement intéressants, mais cela ne signifie pas qu'il faut en faire un copier-coller. Ce n'est d'ailleurs pas non plus leur point de vue.

14.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Ce n'est vraiment pas une réponse. Pour me référer aux autres ministres, Mme Bertrand s'est quand même permis de commenter le chapitre sur les soins de santé en faisant comprendre qu'elle voulait y faire plus d'économies. J'aurais souhaité vous entendre dire que, non, ce gouvernement ne fera pas d'économies dans les soins de santé. Mais vous n'avez pas dit cela.

Je trouve particulier que même le FMI pointe le fait que nous sommes un paradis fiscal et que nous ne taxons pas les plus-values. Là non plus, vous ne prenez pas vraiment vos responsabilités en tant que premier ministre.

L'incident est clos.
Het incident is gesloten.

15 **Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "L'augmentation du budget européen et la contribution belge supplémentaire de 800 millions" (55039763C)**

15 **Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De verhoging van de EU-begroting en de bijkomende Belgische bijdrage van 800 miljoen euro" (55039763C)**

15.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, les 23 et 24 octobre a eu lieu une discussion quant à une éventuelle augmentation du budget européen, dont la majeure partie est destinée à l'Ukraine.

Monsieur le premier ministre, vous avez déclaré ne pas soutenir cette demande, qui pourrait selon vous avoir une incidence trop lourde sur notre pays. Pour la Belgique, il s'agirait en effet de 800 millions d'euros supplémentaires à déboursier.

Pourriez-vous préciser ce que cela signifie? Confirmez-vous que vous ne soutenez pas cette demande?

La décision a-t-elle déjà été prise? Devons-nous en tenir compte dans l'établissement du budget 2024? Avez-vous, oui ou non, prévu ces moyens supplémentaires?

Enfin, lorsque le président Zelensky est venu en Belgique, vous avez annoncé un fonds de 1,7 milliard d'euros d'aide à l'Ukraine. Ce montant serait financé par les avoirs russes bloqués au sein de la banque Euroclear. Les finalités de ce fonds seraient-elles différentes de celles des fonds octroyés dans le cadre du budget européen?

Le montant de 1,7 milliard d'euros serait-il constitué sur une période d'un an ou de plusieurs années? Quelles sont les taxes qui alimenteraient ce fonds?

Ik stel voor dat u uw vragen over de gezondheidszorg en over de belastingvormen in ons land stelt aan de respectieve bevoegde ministers.

14.06 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Dat is geen antwoord. Staatssecretaris Bertrand heeft het hoofdstuk over de gezondheidszorg commentariseerd en heeft gezegd dat ze in dat domein meer besparingen wilde doorvoeren.

Het IMF wijst erop dat ons land een belastingparadijs is en dat meerwaarden hier niet belast worden. U neemt uw verantwoordelijkheid als eerste minister niet op.

15.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): In oktober werd er een bespreking gevoerd over een eventuele verhoging van de Europese begroting, waarvan het leeuwendeel bestemd zou zijn voor steun aan Oekraïne. U hebt verklaard dat u die vraag, waardoor onze begroting met 800 miljoen euro extra uitgaven bezwaard zou kunnen worden, niet steunde.

Wat wil dat zeggen? Werd de beslissing al genomen? Moeten we die meeruitgave in onze begroting 2024 inschrijven?

Tijdens het bezoek van president Zelensky kondigde u 1,7 miljard euro steun aan voor Oekraïne, die gefinancierd zal worden met de belasting op de bevroren Russische tegoeden bij de bank Euroclear. Zal dat fonds in één jaar tijd opgericht worden of over een periode van meerdere jaren? Welke belastingopbrengsten zullen er in dat fonds gestort worden? Is er een verschil tussen de doelstellingen van dat fonds en die van het fonds

met middelen uit de Europese begroting?

15.02 Alexander De Croo, premier ministre: La question n'a pas été abordée ici mais elle l'a été il y a deux semaines au sein du Comité d'avis avant le sommet européen. S'il devait y avoir des besoins additionnels, la Commission européenne examinera notre budget et nous demandera de définir de nouvelles priorités ou de trouver nous-mêmes d'autres moyens de réaliser des économies ou de nouvelles recettes. Telle a été ma position lors de la discussion au sein du Conseil européen. Nous comprenons qu'il y ait des demandes additionnelles mais il n'est pas question que les États membres mettent sur la table des moyens additionnels. Cette opinion était partagée par beaucoup de monde autour de la table. Nous avons donc convenu que la Commission, mais surtout la présidence du Conseil, devaient continuer le travail qui a été fait. Mais la position belge était en effet que l'on ne voyait pas de moyens additionnels.

Le fonds Ukraine, que l'on estime à 1,7 milliard pour l'année prochaine, est constitué de recettes fiscales perçues auprès des instances qui procèdent au gel des avoirs – on parle ici d'Euroclear. Clairement, les recettes fiscales sur les revenus dégagés par le gel des avoirs ne nous appartiennent pas. Philosophiquement, je trouve qu'elles ne nous appartiennent pas et nous les utiliserons donc pour soutenir tout ce qui est lié à l'Ukraine. Ces recettes relèvent de l'impôt des sociétés additionnel sur Euroclear.

Dans le même temps, nous travaillons avec le G7 et la Commission européenne pour une solution additionnelle. Comment pourrait-on utiliser une partie des revenus ou des avoirs qui ont été gelés? Il faut une solution juridiquement stable – la Belgique ne peut pas le faire unilatéralement – et qui ne mette pas en danger la stabilité financière dans le monde.

15.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, merci pour votre réponse. Vous avez dit que cela concernait l'impôt des sociétés. Je ne pense pas que vous ayez répondu sur la durée de constitution de cette somme de 1,7 milliard.

15.03 Sander Loones (N-VA): C'est pour le budget 2024.

15.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Merci monsieur Loones. Vous avez répondu à la question à la place du premier ministre.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

16 Question de Sofie Merckx à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La baisse de l'inflation" (55039764C)

15.02 Eerste minister Alexander De Croo: De kwestie werd twee weken geleden besproken in het Adviescomité, voorafgaand aan de Europese top. Wanneer er nieuwe behoeften ontstaan, vraagt de Europese Commissie ons om nieuwe prioriteiten te bepalen of andere middelen te vinden om besparingen te realiseren of nieuwe ontvangsten te genereren. In de Europese Raad heb ik het standpunt verdedigd dat de lidstaten die bijkomende middelen niet moeten financieren.

Aangezien die mening breed gedragen werd, hebben we afgesproken dat de Commissie, en vooral het voorzitterschap van de Raad, het werk voortzetten.

Het Oekraïenefonds, dat voor volgend jaar op 1,7 miljard euro geraamd wordt, bestaat uit de fiscale ontvangsten van instanties die de tegoeden bevroren, in casu Euroclear. We gebruiken dat geld om Oekraïne te steunen, want in theorie behoort het ons niet toe. Samen met de G7 en de Europese Commissie zoeken we naar een juridische oplossing om een deel van die inkomsten of de bevroren tegoeden aan te wenden zonder dat de internationale financiële stabiliteit in het gedrang komt.

15.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): In welk tijdsbestek wordt dat fonds aangelegd?

15.04 Sander Loones (N-VA): Het betreft de begroting 2024.

15.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Ik dank u voor uw antwoord in plaats van de eerste minister.

16 Vraag van Sofie Merckx aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De daling van de inflatie" (55039764C)

16.01 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, au mois d'octobre de cette année, l'inflation se situait à son plus bas niveau depuis janvier 2021. Du reste, vous vous êtes empressé de le tweeter. Elle est actuellement à 0,39 %.

De prime abord, nous pourrions y voir une bonne nouvelle. Plusieurs articles ont cependant relevé que cela ne signifiait pas pour autant que les citoyens ressentiraient directement les effets de cette baisse. Ainsi, les prix des produits alimentaires ont encore augmenté. Ce recul de l'inflation est essentiellement dû à la baisse des prix de l'énergie. Toutefois, là encore, les citoyens n'en profiteront pas dans l'immédiat, puisqu'ils ont conclu des contrats qui n'appliqueront pas tous nécessairement cette baisse des prix.

Monsieur le premier ministre, quelles mesures complémentaires allez-vous prendre pour protéger le pouvoir d'achat?

16.02 Alexander De Croo, premier ministre: Madame Merckx, contrairement à d'autres pays, notre pays dispose d'un système qui ne se négocie pas, puisqu'il est automatique: celui de l'indexation. Grâce à celle-ci, aucun autre pays européen n'a mieux protégé le pouvoir d'achat que le nôtre.

Naturellement, ce mécanisme fonctionne avec un panier. Vous parlez des produits alimentaires. Oui, c'est exact. L'achat d'un frigo se trouve aussi dans ce panier, mais évidemment d'une manière proportionnelle. Il s'agit d'une méthode servant à évaluer les frais encourus par les citoyens.

Que les prix de l'énergie baissent, c'est quand même une bonne chose! Cela se traduit-il immédiatement dans les contrats? Durant cette crise, beaucoup d'entre eux sont devenus des contrats variables, alors que nombre de gens avaient auparavant conclu un contrat fixe. L'avantage est évident.

Alors, les gens voient-ils que les produits alimentaires sont de plus en plus chers? Oui, c'est juste, mais cela reflète la différence entre les chiffres macroéconomiques et la réalité microéconomique. Cela ne veut pas dire que les chiffres macroéconomiques n'existent pas. Ces chiffres sont un indicateur d'une évolution. Leur traduction au niveau microéconomique pour chaque citoyen est différente mais nous vivons dans un pays où le niveau de protection sociale est très élevé et nous en voyons les résultats.

16.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Vous faites croire que les gens profiteront de cette inflation. En faisant les courses tous les jours, ils constatent que c'est encore très cher! Nous continuons par exemple à défendre la TVA à 0 % sur les produits alimentaires de base, mesure qui a été prise en Espagne et qui pourrait vraiment soulager les ménages.

16.01 Sofie Merckx (PVDA-PTB): In oktober 2023 stond de inflatie met 0,39 % op het laagste niveau sinds januari 2021, als gevolg van de daling van de energieprijzen.

De burgers voelen echter de effecten niet, omdat de voedselprijzen gestegen zijn en er niet in alle energiecontracten de verlaging toegepast wordt.

Welke aanvullende maatregelen zult u nemen om de koopkracht te beschermen?

16.02 Eerste minister Alexander De Croo: Ons land beschikt over een automatisch indexatiesysteem dat de koopkracht beter beschermd heeft dan in het buitenland.

Het werkt met een proportioneel mandje waarmee de uitgaven van de burgers gewogen worden. Tijdens de crisis werden er veel energiecontracten in variabele omgezet, ter vervanging van de vaste contracten. Het voordeel hiervan is duidelijk, want die producten zijn goedkoper.

De stijging van de voedselprijzen weerspiegelt bovendien het verschil tussen de macro-economische cijfers en de micro-economische realiteit.

De macro-economische cijfers geven de tendens weer. De wijze waarop zich dat micro-economisch vertaalt, is voor iedereen verschillend, maar gelet op ons hoog niveau van sociale bescherming zien we daar de resultaten van.

16.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Het leven is duur geworden! Wij pleiten voor een btw van 0 % op basisvoedselproducten.

Sommige producten, zoals brandstof, zitten niet in de indexkorf. De

Le panier qui calcule l'indexation ne contient pas une série de produits. Je pense que vous êtes au courant. Par exemple, le carburant n'y est pas. Cela pose de vrais soucis. L'indexation des salaires protège le pouvoir d'achat mais il y a aussi le blocage des salaires. À voir l'évolution des vingt dernières années, les salaires en Belgique ne sont pas forcément en augmentation.

Des pays tels que la France ou l'Allemagne négocient des hausses de salaire entre 4 et 5 % alors qu'en Belgique, la norme salariale en est toujours à 0 %. À ce niveau aussi, on peut agir pour augmenter le pouvoir d'achat des travailleurs.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

17 Question de **Sofie Merckx** à **Alexander De Croo** (premier ministre) sur "L'utilisation des avions pour les déplacements des gouvernements" (55039767C)

17 Vraag van **Sofie Merckx** aan **Alexander De Croo** (eerste minister) over "De regeringsvluchten" (55039767C)

17.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, il y a deux semaines, le groupe de presse IPM a publié une enquête sur les déplacements en avion des ministres. Cette enquête révélait que l'ensemble des gouvernements belges avaient réalisé des déplacements en avion pour un montant de 33 millions d'euros depuis le début de la législature. Pour le gouvernement fédéral, il s'agit de 326 missions en avion, et ce, malgré la pandémie de covid-19.

Les vols de la ministre de la Défense, de la ministre des Affaires étrangères et du premier ministre seraient les plus coûteux, de par l'utilisation des jets Falcon 7X. En effet, chaque jet a un coût fixe journalier de 14 500 euros pour l'État, en plus du coût des vols. L'enquête indiquait à titre d'exemple qu'un aller-retour Bruxelles-Lisbonne effectué en Falcon 7X coûte environ 35 000 euros et émet 15 860 kg de CO₂. Un siège en business pour le même trajet s'achète pour environ 650 euros et équivaut à 348 kg de CO₂. On peut se demander si une utilisation raisonnable de ce mode de transport est bien effectuée, le coût par vol étant impressionnant, ainsi que le bilan carbone.

Monsieur le premier ministre, comptez-vous rendre publics de manière pérenne les carnets de voyage des cabinets ministériels du gouvernement, contenant le type de déplacement, leur coût, leur objectif et leur bilan carbone?

Que pouvez-vous nous dire de l'efficacité de l'utilisation de ces modes de déplacement par le gouvernement? Procédez-vous à une évaluation de quand il est nécessaire de voyager en jet, en avion ou plutôt par un autre moyen?

Pourquoi le choix d'un leasing pour les Falcon 7X a-t-il été fait plutôt que celui d'un achat?

Prévoyez-vous de faire des économies dans le budget des déplacements du gouvernement? Si oui, comment? Si non, pourquoi?

indexering van de lonen beschermt de koopkracht, maar de lonen zijn geblokkeerd. Over een periode van twintig jaar zijn de lonen niet gestegen.

In onze buurlanden worden de lonen na onderhandelingen met 4 tot 5 % opgetrokken; bij ons blijft de loonnorm op 0 % gehandhaafd. Men zou die kunnen herzien om onze koopkracht te versterken.

17.01 **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Volgens persgroep IPM hebben de Belgische regeringen sinds de aanvang van de regeerperiode zendingen per vliegtuig georganiseerd ten belope van 33 miljoen euro, waarvan alleen al 326 zendingen voor de federale regering.

De Falcon 7X, de duurste jet, wordt het vaakst gebruikt door de ministers van Defensie en van Buitenlandse Zaken en de eerste minister. Zo gaat een retourvlucht Brussel-Lissabon met de Falcon 7X gepaard met een kostenplaatje van 35.000 euro en een CO₂-uitstoot van 15.860 kg. Hetzelfde traject afleggen in businessclass kost 650 euro en gaat gepaard met een CO₂-uitstoot van 348 kg. De vraag rijst dan ook of dergelijke vluchten wel redelijkerwijze te verantwoorden zijn.

Zult u de reislogboeken van de ministeriële kabinetten openbaar maken, met vermelding van het type verplaatsing, het kostenplaatje, het doel van de reis en de koolstofvoetafdruk? Hoe efficiënt zijn die verplaatsingsmodi? Zult u bekijken wanneer een verplaatsing met de jet, het vliegtuig of een ander vervoersmiddel dient te gebeuren? Waarom werd ervoor gekozen om de Falcon 7X-toestellen te leasen

17.02 Alexander De Croo, premier ministre: Madame Merckx, je suis personnellement une règle très simple, c'est-à-dire que, si un vol commercial est disponible, je l'utilise. Vous avez donné l'exemple de Bruxelles-Lisbonne. Effectivement, cette année-ci, j'ai dû me rendre une fois à Lisbonne et j'ai pris un vol commercial. À chaque fois qu'un vol commercial est disponible, je le prends et je crois que c'est le cas pour la majorité des ministres de mon gouvernement.

Il arrive toutefois que, pour certains déplacements, il n'y ait pas de vols commerciaux. Lors de la réunion de la Communauté politique européenne à Chisinau en Moldavie, l'aéroport était fermé aux vols commerciaux. À ce moment-là, nous n'avions pas beaucoup le choix. Il en fut de même pour la réunion de l'OTAN qui s'est tenue à Vilnius. Souvent, des événements internationaux ont lieu à des moments ou des endroits où des vols commerciaux ne sont pas disponibles.

Vous faites le *ranking* au niveau du gouvernement fédéral. Je constate que certains chefs de gouvernement, de gouvernements régionaux, ont utilisé beaucoup plus les vols internationaux que moi. Cela montre qu'ils sont très actifs à l'étranger. Et, honnêtement, je pense que c'est une bonne chose car la prospérité de la Belgique se gagne beaucoup à l'étranger. Il importe dès lors de développer nos contacts économiques internationaux. Or, pour bien le faire, il faut parfois se déplacer.

Pour ce qui concerne les avions de la Défense, ces avions sont en effet en leasing. Cette décision a été prise par le gouvernement précédent. Comme je l'ai dit, je les utilise un minimum mais parfois on n'a pas le choix.

Quant aux sommets européens, il y a un avantage, je m'y rends à pied. Ce n'est pas le cas des membres des autres pays.

17.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Monsieur le premier ministre, nous vérifierons donc que vous allez vraiment à pied aux sommets européens. Il me semble que vous arrivez souvent là-bas en taxi ou en voiture.

Cette enquête a quand même eu le mérite de nous montrer, alors que nous avions l'impression d'avoir peu voyagé en période covid, que l'ensemble des ministres avait fait soixante-six fois le tour du monde. Et la législature n'est pas terminée.

Alors qu'on impose aux citoyens d'être économes, de regarder leur bilan carbone, nous avons franchement l'impression que du côté des cabinets et des différents ministres, tous gouvernements confondus, on y va un peu à gogo, sans regarder à la dépense.

in plaats van ze aan te kopen? Zult u snoeien in het verplaatsingsbudget van de regering? Zo ja, op welke manier? Zo niet, waarom niet?

17.02 Eerste minister Alexander De Croo: Persoonlijk neem ik steeds een commerciële vlucht indien die beschikbaar is. Volgens mij geldt dat voor de meeste ministers van mijn regering.

Soms is er echter geen alternatief voor een privéjet. Toen de vergadering van de Europese politieke gemeenschap plaatsvond in Chişinău in Moldavië, was de luchthaven gesloten. Dat was ook het geval toen de NAVO in Vilnius vergaderde.

Wat de 'ranking' van de ministers betreft, hebben sommige gewestelijke regeringsleiders, die zeer actief zijn in het buitenland, vaker gebruikgemaakt van internationale vluchten dan ikzelf. Ik neem hun dat overigens niet kwalijk, want het is belangrijk dat we onze internationale economische contacten uitbouwen.

De vliegtuigen van Defensie worden inderdaad geleased, overeenkomstig de beslissing van de vorige regering.

Naar Europese topontmoetingen ga ik steeds te voet. Dat kan niet gezegd worden van de deelnemers uit andere landen.

17.03 Sofie Merckx (PVDA-PTB): We zullen die informatie natrekken, want ik heb de indruk dat u daar toch vaak in een auto komt aanrijden. De verdienste van dit onderzoek is dat het aantoonde dat de ministers tijdens de coronaperiode, toen er reisbeperkingen van kracht waren, een afstand van 66 keer de omtrek van de aarde afgelegd hebben.

Terwijl men de burgers verplicht om zuinig te zijn en rekening te houden met hun koolstofbalans,

Il me paraît intéressant d'avoir un registre transparent de l'ensemble des coûts, reprenant le mode de déplacement. Il peut être nécessaire de voyager en jet à un certain moment, comme vous l'avez dit, mais il convient de privilégier les vols commerciaux. Et pourquoi ne pas privilégier le train? Il me semble qu'il est possible de rejoindre Lisbonne en train. Ce n'est pas si loin!

overheerst de indruk dat de kabinetten en de ministers van alle regeringen de teugels vieren en het breed laten hangen.

Het zou interessant zijn over een transparant kostenregister te kunnen beschikken. Soms is het noodzakelijk met de privéjet te vliegen, maar de voorkeur moet gegeven worden aan commerciële vluchten of – waarom niet – de trein? Voor Lissabon is dat een mogelijkheid!

17.04 Alexander De Croo, premier ministre: (...)

17.05 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Sans savoir à quelle distance se trouve Lisbonne, je trouve grave que vous vous moquiez de moi et de ma proposition.

17.06 Alexander De Croo, premier ministre: Je voudrais bien faire l'analyse pour savoir qui, en Belgique, irait à Lisbonne en train! Ce n'est pas réaliste, il me semble. J'ai une réunion jeudi et vendredi à Paris. Je vais en train et c'est tout naturel. Mais aller à Lisbonne en train, ce n'est pas réaliste! Personne ne fait cela.

17.06 Eerste minister **Alexander De Croo**: Ik heb op donderdag en vrijdag een vergadering in Parijs. Daar reis ik met de trein naartoe en dat vind ik niet meer dan normaal. Naar Lissabon reizen met de trein is echter geen realistische optie! Niemand doet dat.

17.07 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Je ne suis pas du tout d'accord avec vous.

17.07 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Daar ben ik het niet mee eens.

Il est vrai que de manière générale, les transports souffrent d'un énorme manque d'investissement. Quand vous êtes simple citoyen et que vous voulez voyager et prendre le TGV pour Paris ou aller à Barcelone en train, c'est beaucoup plus cher que de prendre un vol Ryanair. Cela n'est pas normal.

Het klopt dat het voor de gemiddelde burger aanzienlijk duurder uitvalt om de trein te nemen naar Parijs of Barcelona dan te vliegen met Ryanair. Dat is niet normaal. U moet niet zo spotten met mijn voorstel om voor niet al te lange trajecten de voorkeur aan de trein te geven.

Et vous, vous ne devez pas vous permettre de rigoler avec le fait que je vous propose d'envisager plus souvent le train pour des trajets pas trop longs

17.08 Alexander De Croo, premier ministre: Je n'ai pas dit cela! U moet hier mijn woorden niet verdraaien.

17.08 Eerste minister **Alexander De Croo**: Ik heb niet gezegd dat ik reizen met de trein belachelijk vind. Ik heb gezegd dat een verplaatsing met de trein naar het andere eind van Europa een weinig realistische optie is. Voor een verplaatsing naar Parijs ben ik het wel met u eens: daarvoor zou ik nooit het vliegtuig nemen, net zomin als om naar Amsterdam of Londen te reizen.

Je n'ai pas dit que je me moquais de prendre le train. J'ai juste dit qu'utiliser le train pour aller de l'autre côté du continent européen est peu réaliste. Mais je suis d'accord avec vous que pour un déplacement à Paris, je ne prendrais jamais un avion, ni même pour aller à Amsterdam ou à Londres. Il faut considérer les timings dont on dispose.

17.09 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Dans le train, il y a toujours moyen de travailler et de préparer des réunions. Ce n'est jamais du temps perdu. Je ne pense pas être la seule à penser qu'au sein de l'Europe, au lieu de prendre l'avion à tout bout de champ, il faut privilégier les

17.09 Sofie Merckx (PVDA-PTB): Het zou normaal moeten zijn om het goede voorbeeld te geven.

modes de transport plus écologiques. Cela serait normal de donner cet exemple.

17.10 Alexander De Croo, premier ministre: *For the record*, nous avons analysé le trajet le plus court. Entre Bruxelles et Lisbonne, ce trajet est de 32 heures. Vous avez donc raison, c'est possible. Mais est-ce réaliste? C'est là une autre question.

17.10 Eerste minister Alexander De Croo: Het kortste traject tussen Brussel en Lissabon neemt 32 uur in beslag. Het is dus mogelijk, maar is het ook realistisch?

(...): (...)

17.11 Alexander De Croo, premier ministre: Il y a peut-être des gens qui seront contents si je quitte le pays pendant 32 heures! Mais ça c'est une autre discussion!

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

18 Question de Olivier Vajda à Alexander De Croo (premier ministre) sur "La mise en œuvre de la recommandation Pegasus du Parlement européen" (55038113C)

18 Vraag van Olivier Vajda aan Alexander De Croo (eerste minister) over "De uitvoering van de aanbeveling van het EP aangaande Pegasus en soortgelijke spyware" (55038113C)

18.01 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Monsieur le président, j'ai une petite question. Je sais que je suis arrivé très tardivement et je tiens à vous présenter mes excuses. Si M. le premier ministre a encore cinq minutes et s'il n'a pas déjà parlé de la recommandation Pegasus au niveau européen dans la discussion générale, j'aurais souhaité prendre cinq minutes pour lui poser cette question, si cela n'a pas déjà été traité.

18.01 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Ik heb een vraag over de aanbeveling van het Europees Parlement aangaande Pegasus.

18.02 Alexander De Croo, premier ministre: Cela n'a pas été traité. Faisons-le, il n'y a pas de problème! Je ferai une réponse assez concise. En ce qui concerne les *spywares*, il y a deux aspects. D'une part, notre pays utilise-t-il lui-même de telles techniques ou en autorise-t-il l'utilisation? D'autre part, comment pouvons-nous nous protéger? Il est clair qu'il y a aussi un aspect criminel étant donné que l'espionnage illégal est évidemment interdit, mais cette interdiction s'applique aussi bien aux acteurs étrangers qu'à nos propres gouvernements européens qui utiliseraient ces techniques sans aucune base légale. C'est une bonne chose que les institutions européennes se penchent sur ce phénomène et invitent les États membres à examiner et à renforcer leur cadre juridique.

18.02 Eerste minister Alexander De Croo: Wat spyware betreft, zijn er twee aspecten. Enerzijds is er het verbod op illegale spionage, dat zowel voor de buitenlandse spelers als voor de Europese regeringen geldt. Het is goed dat de Europese instellingen de lidstaten oproepen hun juridisch kader te versterken.

En ce qui concerne le second aspect, le CCB diffuse les recommandations et les outils nécessaires. Pour éviter les *spyware*, il suffit de suivre les lignes directrices nécessaires à l'utilisation responsable des TIC. Les personnes qui traitent les informations sensibles doivent être particulièrement attentives lorsque, par exemple, elles installent de nouvelles applications sur un appareil mobile ou lorsqu'elles reçoivent un courriel suspect.

Anderzijds is er de bescherming. Het CCB verspreidt de nodige aanbevelingen en tools. Het volstaat de richtlijnen voor een verantwoord gebruik van ICT te volgen.

En ce qui concerne le cadre législatif pour les *spywares*, je me dois de renvoyer aux ministres de la Justice et de l'Intérieur, qui sont concernés pour les services de sécurité et de renseignement. Ils ont déjà répondu aux questions dans leurs commissions respectives. Les initiatives européennes et les révélations des médias sont certainement dans le collimateur des services concernés. Toutefois, je n'ai pas plus

Wat het wetgevende kader betreft, hebben de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken, die bevoegd zijn voor de veiligheids- en inlichtingendiensten, de vragen beantwoord in de respectieve commissies. Ik beschik niet over nadere informatie met betrekking tot de lopende onderzoeken.

de détails sur les enquêtes en cours.

18.03 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): Monsieur le premier ministre, je vous remercie pour vos réponses même si vous n'avez pas répondu à l'ensemble de mes questions.

Je voulais notamment savoir si le gouvernement, dans son ensemble, travaillait sur cette recommandation – que j'estime vraiment très importante de la part du Parlement européen – ainsi que sur la question des relations de la Belgique avec des pays comme Malte, la Hongrie, la Pologne et d'autres, qui utilisent de manière excessive ces types de logiciels espions qui sont problématiques pour la protection des simples citoyens, des journalistes ou des hommes politiques. C'est vraiment très préoccupant et vous devriez vous en préoccuper même à titre personnel. C'est un danger même pour votre propre personne.

Le paragraphe 42 de la recommandation européenne indique que l'Union européenne se déclare préoccupée par l'invocation injustifiée de la sécurité nationale pour justifier le déploiement et l'utilisation de logiciels espions et pour garantir le secret absolu et s'affranchir de l'obligation de rendre compte. C'est vraiment une grande préoccupation.

Dans le considérant H. de cette même recommandation, on considère que la surveillance par logiciel espion devrait rester exceptionnelle et être toujours subordonnée à une autorisation judiciaire préalable, effective, contraignante et pertinente accordée par une autorité judiciaire impartiale et indépendante. Ensuite, la surveillance par logiciel doit garantir que la mesure est nécessaire, proportionnée et surtout strictement limitée aux cas touchant à la sécurité nationale, au terrorisme et aux formes graves de criminalité. Les techniques de surveillance risquent d'être utilisées de manière abusive dans les environnements dépourvus de réel contre-pouvoir.

J'insiste, notamment pour la prochaine présidence belge de l'Union européenne, pour que cette question reste à l'ordre du jour.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 11.43 uur.
La réunion publique de commission est levée à 11 h 43.*

18.03 Olivier Vajda (Ecolo-Groen): U hebt niet al mijn vragen beantwoord.

Maakt de regering werk van die aanbeveling en buigt ze zich over de kwestie van de betrekkingen van België met Europese landen die buitensporig gebruik maken van dergelijke software?

De Europese Unie is bezorgd over gevallen waarin de nationale veiligheid ten onrechte aangevoerd wordt om de inzet en het gebruik van spyware te rechtvaardigen en te zorgen voor het ontbreken van verantwoordingsplicht. In de aanbeveling wordt erop aangedrongen dat surveillance door middel van spionagesoftware de uitzondering moet blijven en dat er daarvoor voorafgaande rechterlijke toestemming verkregen moet worden. Voorts moet er gegarandeerd worden dat de maatregel noodzakelijk en evenredig is en beperkt blijft tot gevallen die verband houden met de nationale veiligheid, terrorisme en vormen van zware criminaliteit.

Ik dring erop aan dat deze kwestie op de agenda blijft staan.